

Misyjne Materiały Liturgiczne

IDŹCIE
I
GŁOŚCIE

TYDZIEŃ MISYJNY 2017

Papieskie Dzieła Misyjne
Warszawa 2017

Missio-Polonia
Wydawnictwo Papieskich Dzieł Misyjnych
01-015 Warszawa, Skwer Kard. Stefana Wyszyńskiego 9
tel. (22) 838-29-44, 636-93-28

Zespół redakcyjny:
ks. Tomasz Ałtas, ks. Maciej Będziński,
Elżbieta Polkowska, Anna Sobiech

Korekta:
Irmina Janus, Joanna Przypolska

Skład:
Krzysztof Kopania

ISSN 1232-6100

WPROWADZENIE

~ Drodzy Duszpasterze i Katecheci! ~

W instrukcji Kongregacji Ewangelizacji Narodów o współpracy misyjnej *Cooperatio missionalis* czytamy: „Głęboko przekonany o swojej tożsamości i misji Kościoła urzeczywistnia tę tożsamość i misję przez zaangażowanie swoich dzieci. Dane apostołom polecenie zmartwychwstałego Pana: *Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu* (Mt 28,10), również dzisiaj ubogaca Kościół całą swoją wartością i mocą”.

Przytoczone słowa przychodzi nam odczytać w wyjątkowym kontekście, ponieważ wraz z całym Kościołem w Polsce przeżywamy rok duszpasterski pod hasłem „Idźcie i głoscie”. Wydaje się zatem, iż czas ten powinien być dla nas, naszych wspólnot i parafii okresem wyjątkowej aktywności misyjnej i ewangelizacyjnej, czasem animacji i współpracy misyjnej. Przede wszystkim jednak ma to być czas odnowienia naszej więzi ze Zbawicielem i Jego Kościołem. Praca misyjna we wszystkich wymiarach jest owocna i pełna tylko wówczas, kiedy jest zakorzeniona przez Ducha Świętego w życiu i misji Bożego Syna.

W tej perspektywie przekazujemy Wam materiały liturgiczne przygotowane jako pomoc w przeżywaniu Tygodnia Misyjnego. Niech służą w liturgii, podczas spotkań wspólnot i katechizacji. Niech zaowocują wieloma darami duchowymi i odnowią naszą świadomość przynależności do Kościoła powszechnego i jego misyjnego działania.

Ks. Tomasz Atlas, dyrektor krajowy PDM

**ORĘDZIE PAPIEŻA FRANCISZKA
NA ŚWIATOWY DZIEŃ MISYJNY
22 października 2017 roku**

Misja w centrum wiary chrześcijańskiej

Drodzy Bracia i Siostry!

Również w tym roku Światowy Dzień Misyjny gromadzi nas wokół osoby Jezusa, „pierwszego i największego głosiciela Ewangelii” (Paweł VI, *Evangeliæ nuntiandi*, 7), który nieustannie posyła nas na przepowiadanie Ewangelii miłości Boga Ojca w mocy Ducha Świętego. Dzień ten zachęca nas do ponownego zastanowienia się *nad misją w centrum wiary chrześcijańskiej*. Kościół jest bowiem misyjny ze swej natury. Gdyby tak nie było, to nie byłby on Kościołem Chrystusa, ale jednym spośród wielu innych stowarzyszeń, które bardzo szybko zrealizowałyby swój cel i odeszło w niebyt. Musimy zatem postawić sobie kilka pytań dotyczących naszej chrześcijańskiej tożsamości i naszych obowiązków jako ludzi wierzących w świecie ogłupionym wieloma złudzeniami, zranionym wielkimi frustracjami i rozdartym wieloma bratobójczymi wojnami, które niesprawiedliwie uderzają zwłaszcza w niewinnych. Co jest *podstawą* misji? Co jest *istotą* misji? Jaka powinna być nasza *zasadnicza postawa* wobec misji?

Misja i przemieniająca moc Ewangelii Chrystusa, Drogi, Prawdy i Życia

1. Misja Kościoła, skierowana do wszystkich ludzi dobrej woli, opiera się na przemieniającej mocy Ewangelii. Ewangelia jest Dobrą Nowiną, która niesie w sobie udzielającą się radość, ponieważ zawiera i oferuje nowe życie: życie Chrystusa Zmartwychwstałego, który przekazując swego ożywiającego Ducha, staje się dla nas Drogą, Prawdą i Życiem (por. J 14,6). Jest *Drogą*, która zaprasza nas do pójścia za Nim z ufnością i odwagą. Idąc za Jezusem jako *Drogą*, doświadczamy *Prawdy* i otrzymujemy Jego *Życie*, które jest pełną komunią z Bogiem Ojcem w mocy Ducha Świętego, który wyzwala nas od wszelkiej formy egoizmu i jest źródłem kreatywności w miłości.

2. Bóg Ojciec pragnie tej egzystencjalnej przemiany swoich synów i córek; przemiany, która wyraża się poprzez oddawanie czci w Duchu i prawdzie (por. J 4,23-24), w życiu ożywianym przez Ducha Świętego, w naśladowaniu Jezusa Syna ku chwale Boga Ojca. „Chwałą Boga jest żyjący człowiek” (Ireneusz, *Adversus heareses* IV, 20, 7). W ten sposób głoszenie Ewangelii staje się słowem żywym i skutecznym, które wypełnia to, co głosi (por. Iz 55,10-11), czyli Jezusa Chrystusa, który nieustannie staje się ciałem w każdej ludzkiej sytuacji (por. J 1,14).

Misja to *kairos* Chrystusa

3. Zatem misją Kościoła nie jest upowszechnianie jakiejś ideologii religijnej, ani też propozycji wzniosłej etyki. Wiele ruchów na świecie proponuje wzniosłe ideały i etyczny sposób życia. Jezus Chrystus poprzez misję Kościoła nadal głosi Ewangelię i działa, a zatem stanowi ona *kairos*, czas sprzyjający zbawieniu w dziejach. Przez głoszenie Ewangelii Jezus staje się ciągle na nowo nam współczesny, aby ci, którzy przyjmują Go z wiarą i miłością, doświadczali przemieniającej mocy Jego Ducha Zmartwychwstałego, który użyźnia to, co ludzkie i to, co stworzone, podobnie jak to czyni deszcz z ziemią. „Jego zmartwychwstanie nie należy do przeszłości; zawiera żywotną siłę, która przeniknęła świat. Tam, gdzie wszystko wydaje się martwe, ze wszystkich stron pojawiają się ponownie kiełki zmartwychwstania. Jest to siła nie mająca sobie równych” (*Ewangelii gaudium*, 276).

4. Zawsze pamiętamy, że „U początku bycia chrześcijaninem nie ma decyzji etycznej czy jakiejś wielkiej idei, jest natomiast spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, która nadaje życiu nową perspektywę, a tym samym decydujące ukierunkowanie” (Benedykt XVI, *Deus caritas est*, 1). Ewangelia jest Osobą, która stale daje siebie i nieustannie zachęca tych, którzy ją przyjmują z wiarą pokorną i wyrażającą się w czynach, do dzielenia swojego życia poprzez rzeczywisty udział w Jego paschalnej tajemnicy śmierci i zmartwychwstania. W ten sposób

Ewangelia staje się przez *chrzest* źródłem nowego życia, wolnego od panowania grzechu, oświeconego i przekształconego przez Ducha Świętego. Przez *bierzmowanie* staje się umacniającym namaszczeniem, które dzięki temu samemu Duchowi Świętemu wskazuje nowe drogi i strategie świadectwa i bliskości. A przez *Eucharystię* staje się pokarmem człowieka nowego, „lekarstwem nieśmiertelności” (Ignacy Antiocheński, *List do Efezjan*, 20, 2).

5. Świat potrzebuje przede wszystkim Ewangelii Jezusa Chrystusa. Poprzez Kościół kontynuuje On swoją misję *Miłosiernego Samarytanina*, opatrując krwawiące rany ludzkości, oraz misję *Dobrego Pasterza*, nieustannie poszukując tych, którzy się zagubili na drogach zagmatwanych i prowadzących donikąd. Dzięki Bogu nie brakuje znaczących doświadczeń, które świadczą o przemieniającej mocy Ewangelii. Myślę o czynie tego studenta z plemienia Dinka, który za cenę własnego życia chroni skazanego na śmierć studenta z plemienia Nuer. Myślę o owej celebracji eucharystycznej w Kitgum, w północnej Ugandzie, gdzie, po masakrze dokonanej przez grupę rebeliantów, misjonarz zachęca ludzi, by powtarzali słowa Jezusa na krzyżu: „Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił?”, jako wyraz rozpaczliwego wołania braci i siostr ukrzyżowanego Pana. Celebacja ta była źródłem wielkiej pociechy i męstwa. Możemy też pomyśleć o wielu niezliczonych świadectwach, o tym, jak Ewangelia pomaga przewyciężyć zamknięcia, konflikty, rasizm, trybalizm, promując wszędzie i pośród wszystkich pojednanie, braterstwo i dzielenie się.

Misja inspiruje do nieustannego wychodzenia, pielgrzymowania i emigracji

6. Misja Kościoła ożywiana jest duchowością *nieustannego wychodzenia*. Chodzi o „wyjście z własnej wygody i zdobycie się na odwagę, by dotrzeć do wszystkich peryferii potrzebujących

światła Ewangelii" (*Evangelii gaudium*, 20). Misja Kościoła zachęca do *nieustannego pielgrzymowania* przez różne pustynie życia, poprzez różne doświadczenia głodu oraz pragnienia prawdy i sprawiedliwości. Misja Kościoła proponuje doświadczenie *ciągłej emigracji*, aby człowiek spragniony nieskończoności poczuł swoją kondycję wygnańca zmierzającego do ostatecznej ojczyzny, na drodze między „już” a „jeszcze nie” Królestwa Niebieskiego.

7. Misja przypomina Kościołowi, że nie jest on celem samym w sobie, ale jest pokornym narzędziem i pośrednikiem Królestwa. Kościół egoistyczny, który lubuje się w sukcesach doczesnych, nie jest Kościołem Chrystusa, Jego ciałem ukrzyżowanym i chwalebny. Dlatego właśnie powinniśmy wybierać „raczej Kościół poturbowany, poraniony i brudny, bo wyszedł na ulice, niż Kościół chory z powodu zamknięcia się i wygody kurczowego przywiązania do własnego bezpieczeństwa” (*Evangelii gaudium*, 49).

Młodzi, nadzieja misji

8. Młodzi są nadzieją misji. Osoba Jezusa i głoszona przez Niego Dobra Nowina nadal fascynuje wielu ludzi młodych. Szukają oni dróg, na których można urzeczywistniać męstwo i porywy serca w służbie ludzkości. „Wielu młodych ludzi ofiaruje swą solidarną pomoc wobec nieszczęść świata i podejmuje różne formy aktywnego działania i wolontariatu. [...] Jakie to piękne, że młodzi są «pielgrzymami wiary», szczęśliwi, że mogą nieść Jezusa na każdą ulicę, na każdy plac, w każdy zakątek ziemi!” (*Evangelii gaudium*, 106). Najbliższe Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów, które odbędzie się w 2018 roku pod hasłem „Młodzież, wiara i rozeznanie powołania”, wydaje się stanowić opatrznościową okazję, by zaangażować ludzi młodych we wspólną odpowiedzialność misyjną, która potrzebuje ich bogatej wyobraźni i kreatywności.

Posługa Papieskich Dzieł Misyjnych

9. Papieskie Dzieła Misyjne są cennym narzędziem do wzbudzania w każdej wspólnotie chrześcijańskiej pragnienia wyjścia poza własne bezpieczne granice, aby wypłynąć na głębię i głosić Ewangelię wszystkim. Poprzez głęboką duchowość misyjną, którą trzeba żyć codziennie, stały trud formacyjny oraz animację misyjną, dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, kapłani, zakonnicy i biskupi angażują się na rzecz rozwoju misyjnego serca w każdym z nich. Światowy Dzień Misyjny, promowany przez Dzieło Rozkrzewiania Wiary, jest dobrą okazją, aby misyjne serce wspólnot chrześcijańskich brało udział poprzez modlitwę, świadectwo życia i wspólnotę dóbr w zaspokojeniu poważnych i wielkich potrzeb ewangelizacji.

Prowadzić misję wraz z Maryją, Matką ewangelizacji

10. Drodzy bracia i siostry, prowadźmy misję, czerpiąc natchnienie z Maryi, Matki ewangelizacji. Ona, pod natchnieniem Ducha Świętego, przyjęła Słowo życia w głębi swej pokornej wiary. Niech Dziewica Maryja pomoże nam w wypowiedzeniu naszego „tak” wobec pilnej potrzeby, by Dobra Nowina Jezusa rozbrzmiewała w naszych czasach. Niech nam wyjedna nowy zapał, aby wszystkim zanieść Ewangelię życia, która zwycięża śmierć. Niech wstawia się za nami, byśmy mogli zyskać świętą śmiałość poszukiwania nowych dróg, aby do wszystkich dotarł dar zbawienia.

Watykan, 4 czerwca 2017, Uroczystość Zesłania Ducha Świętego

Franciszek

[tłumaczenie: Libreria Editrice Vaticana, opracowanie: Papieskie Dzieła Misyjne]

NIEDZIELA – 22 X

IDŹCIE I GŁOŚCIE

Wprowadzenie

Idźcie i głoscie! Co to oznacza w naszym osobistym życiu duchowym? Dzisiaj tak wielu ludzi żyje w ogromnym pędzie, w pośpiechu, z domu do pracy, z pracy po zakupy... Mamy tyle obowiązków w ciągu dnia, że jak już jesteśmy w swoich domach, to często wieczorem bywamy wyczerpani, bez sił, niekiedy apatyczni duchowo.

Każdy z nas w rozwoju życia duchowego doświadczył lub doświadcza pewnego rodzaju zniechęcenia. Czynniki zewnętrznych może być wiele – bo za mało śpimy, za szybko żyjemy, przeżywamy ciągły stres w pracy duszpasterskiej, misyjnej, a może działamy w służbach wspólnoty i przestajemy odczuwać satysfakcję, przestajemy dostrzegać duchowe efekty naszej pracy dla Boga, niewidzialnej pracy dla Bożego Królestwa.

Jeśli tak jest, to zatrzymajmy się przez chwilę i rozpocznijmy od nowa. Niech ten Tydzień Misyjny stanie się dla nas zachętą i umocnieniem w naszym duchowym pielgrzymowaniu. Rozpalmy na nowo w swoich sercach powołanie do służby misyjnej, modląc się i wspierając na różne sposoby dzieła misyjne, naszych kapłanów, misjonarzy i misjonarki oraz osoby świeckie. Zaangażujmy się, aby tegoroczne hasło „Idźcie i głoscie” stało się źródłem głoszenia Dobrej Nowiny.

Akt pokuty

Bóg jest Miłością, dlatego przygotujmy i oczyśćmy nasze serca, abyśmy byli bardziej otwarci na wypełnianie powołania misyjnego w zwiastowaniu Ewangelii wszystkim potrzebującym. Przepróśmy miłosiernego Ojca w niebie za nasze niedoskonałości.

Panie Jezu, który przez sakrament chrztu uczyniłeś nas orędownikami Dobrej Nowiny, *zmiłuj się nad nami.*

Chryste, który uzdrawiałeś chorych, uwalniałeś z ludzkich słabości, *zmiłuj się nad nami.*

Panie Jezu, który rozesłałeś swoich apostołów, aby głosili Ewangelię, *zmiłuj się nad nami.*

Modlitwa wiernych

Dobremu Ojcu w niebie przedstawmy intencje, z którymi przyszliśmy dzisiaj do Niego.

– Módlmy się za papieża Franciszka, aby jego modlitwy o jedność chrześcijan zostały wysłuchane.

– Módlmy się za misjonarzy, aby ich trud apostołstwa misyjnego wydał błogostawione owoce.

– Módlmy się za chrześcijan prześladowanych za wiarę, by wytrwali w wierności Panu Jezusowi.

– Módlmy się za dzieci należące do Papieskiego Dzieła Misyjnego, aby stały się świadkami miłosierdzia i swoim postępowaniem głosiły Ewangelię.

– Módlmy się za zmarłych, szczególnie za zmarłych misjonarzy i misjonarki, aby odziedziczyli Królestwo Niebieskie.

– Módlmy się za nas samych, abyśmy z odwagą i mądrością zasiewali ziarna Ewangelii.

Wszchemogący Boże, wysłuchaj naszych prośb z wiarą zanoszonych do Ciebie. Przez Chrystusa Pana naszego.

Procesja z darami

Do ołtarza przynosimy swoje dary, obejmując dziś modlitwą cały świat.

– (Świeca) Boże Ojcze, przynosimy przed Twój ołtarz zapaloną świecę. Przypomina ona Chrystusa, który oświeca drogę do Ojca w niebie.

– (Pismo Święte) Boże Ojcze, przynosimy przed Twój ołtarz Pismo Święte. Niech stanie się dla nas lampą w głoszeniu Chrystusa i światłem na misyjnych drogach.

– (Anioł) Boże Ojczy, Ty posyłasz aniołów, by służyli ludziom. Niech ten anioł stanie się symbolem naszej gotowości do przyjęcia misyjnego powołania.

– (Chleb i wino) Boże Ojczy, przynosimy przed Twój ołtarz chleb jako symbol pracy człowieka i wino, które stanie się Krwią Twego Syna przelaną na krzyżu za nasze grzechy.

Marcin Staszak, Chrześcijańska Misja Szpitalna

Homilia dla dorosłych

Rozpoczynamy kolejny Tydzień Misyjny. Ten czas ma nam przypomnieć, że są w Kościele ludzie, którzy poświęcają całe swoje życie, zdolności, dobra materialne, zdrowie, by głosić Ewangelię. To jedna strona Tygodnia Misyjnego. Druga – to świadomość, że są ludzie, którzy jeszcze nie znają Ewangelii, a ci, którzy ją poznali, potrzebują umocnienia wiary, świadectwa. To wielkie wyzwanie dla całego Kościoła – dla każdego z nas, którzy wygodnie siedzimy w ławkach i nie musimy się zbytnio martwić o jutrzejszy dzień. Możemy poznawać Jezusa i spokojnie wyznawać wiarę.

Ilekoć odmawiam brewiarzową godzinę czytań ze wspomnienia św. Franciszka Ksawerego, zawsze z pewnym wzruszeniem czytam list tego świętego do św. Ignacego Loyoli: „Odwiedziliśmy wsie zamieszkane przez chrześcijan, którzy parę lat temu przyjęli wiarę. Nie ma tu Portugalczyków, ponieważ ziemia jest jałowa i nieurodzajna. Miejscowi chrześcijanie z powodu braku kapłanów wiedzą tylko to, że zostali ochrzczeni. Nie ma tu kapłana, który by odprawiał dla nich Mszę świętą, ani też nikogo, kto by ich uczył pacierza oraz przykazań Bożych. Odkąd więc tu jestem, nie przestaję chrzczyć dzieci. Tak więc ochrzciłem ogromną liczbę dzieci, o których można powiedzieć, że nie rozróżniają między swoją prawicą a lewicą. Te dzieci nie dają mi spokoju ani czasu na odmówienie oficjum, jedzenie czy spanie, zanim nie nauczę ich jakiejś modlitwy. Tu zaczynam rozumieć, że do takich należy Królestwo Boże”.

Tydzień Misyjny ma skłonić każdego człowieka, który uważa się za wierzącego, by, jak mówił papież Franciszek, w końcu wstać ze swojej „życiowej kanapy”, wyjść ze swojego wygodnego i egoistycznego świata, który człowiek sobie zbudował i zobaczyć, że jest inny świat. Świat, który woła o Boga i oczekuje świadectwa od nas.

Dzisiejsza rzeczywistość stwarza nam bardzo wiele możliwości angażowania się w dzieło krzewienia Ewangelii. Nie pojedziemy na misje z powodu wieku, rodziny, choroby, ale jesteśmy na pewno potrzebni tutaj, by wspomagać misjonarzy i tych, którym głoszą Jezusa, poprzez modlitwę czy ofiarowane cierpienia. Misjonarze potrzebują wsparcia duchowego w ich codziennej walce o dusze.

Jest wiele możliwości angażowania się w akcje mające na celu zbieranie środków materialnych na różne projekty misyjne, np. jeden z animatorów diecezjalnych, siedemdziesięciolatek, zorganizował zbiórkę makulatury w swojej parafii. Zebrał w ciągu roku 7 ton.

Bardzo ważną rzeczą jest modlitwa o powołania do pracy misyjnej.

Kolejna sprawa, na którą warto zwrócić uwagę, to animacja misyjna we własnej diecezji i parafii. Koła misyjne dorosłych, jak i dzieci stwarzają możliwość „promowania” misji i rozbudzania zainteresowania tą tematyką.

Bardzo ciekawym zjawiskiem, które zaobserwowałem u osób, które wstały z kanapy i ruszyły, by działać, jest to, że ich wiara uległa ewolucji, wyszła ze sztywnych ram rytuałów. Ludzie ci jak gdyby obudzili się i zobaczyli, że jest inny świat niż dotychczasowy – kanapowy. Owocem było również ożywienie i pogłębienie ich własnej wiary – relacji z Bogiem. To jest klasyczny przykład na to, że „wiara pomnaża się, gdy jest przekazywana”.

Obecny Tydzień Misyjny, spotkania z misjonarzami, wspólny różaniec za misje, stwarzają okazję do głębokich przemyśleń.

Na koniec pozostaje powiedzieć – wstańmy i idźmy głosić.

Ks. Maciej Górka, diec. gliwicka

Homilia dla młodzieży

W kierowaniu dziejami ludzkimi Bóg posługuje się ludźmi. Mówi o tym chociażby dzisiejsze pierwsze czytanie: oto dzięki Cyrusowi, który pokonał Babilonię, Bóg umożliwił swojemu ludowi powrót do Ojczyzny utraconej przed pięćdziesięcioma laty. Cyrus był wielkim władcą, który najpierw zawładnął państwem medyjskim, a potem doszedł niemal do samych Indii. Zdobył również Babilon, który wcześniej zawładnął Izraelem i ziemią Judy. Wówczas Cyrus stał się panem największego imperium, jakie świat dotąd znał. Ale ten wielki strateg był również mądrym i oświeconym władcą. Na podbitych terenach starał się pozyskać szacunek i lojalność żyjących tam ludzi. Zaczął również życzliwiej traktować Żydów. W pierwszym roku swoich rządów w Babilonie wydał edykt, który pozwalał Żydom powrócić do swojej ziemi oraz zapewniał fundusze na odbudowę zniszczonej Świątyni. Nic dziwnego zatem, że autor Księgi Izajasza przedstawił Cyrusa jako wyzwoliciela, Pomazańca Pańskiego. Bo Bóg w kierowaniu dziejami ludzkimi posługuje się ludźmi.

Tak było w VI w. przed Chrystusem. Ale i wielokrotnie później. Zresztą cała historia ludzkości jest naznaczona Bożą obecnością. I to również objawiającą się przez działanie człowieka, który pozwolił, żeby być narzędziem w Bożych rękach. Takim człowiekiem opatrznościowym w rękach Bożych był też np. Henri Dunant. To on był założycielem Czerwonego Krzyża. Ciekawa jest historia jego życia. Otóż, jako młody, bogaty bankier szwajcarski w 1859 roku był świadkiem bitwy pod Solferino, stoczonej między armią Napoleona III i armią austriacką. W wyniku działań wojennych zabitych i rannych zostało około 40 tysięcy żołnierzy. W noc po bitwie Henri udał się na pobojuwisko, by opatrywać rannych. Wówczas uświadomił sobie ich tragiczną sytuację: nikt się nimi nie zajmował, nie było środków do ich ratowania; w dodatku istniało prawo zabraniające opiekowania się rannymi ze strony wroga. Chodząc po placu bitwy, powtarzał: *A gdzie chrześcijańska miłość?* W trzy lata później wydał książkę, która wstrząsnęła

światem, pt. „Wspomnienie Solferino”. Wyruszył również w podróż po wszystkich stolicach Europy, by zyskać poparcie dla stworzenia instytucji, która zajmowałaby się niesieniem pomocy ludziom poszkodowanym przez działania wojenne. I tak powstała w Genewie organizacja Czerwonego Krzyża. Organizacja ta przychodzi do dziś z pomocą nie tylko rannym i wziętym do niewoli żołnierzom, ale również ofiarom powodzi, trzęsień ziemi, głodu, epidemii i innych klęsk żywiołowych. Pod koniec życia Henri Dunant otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla, a uzyskane przy tej okazji fundusze przeznaczył w całości na szpitale wojskowe i na inne cele dobroczynne. Sam Dunant zmarł w przytułku dla ubogich. W swym testamencie napisał: „Albo jestem uczniem Chrystusa, jak ci z pierwszych wieków, albo jestem niczym”. A chrześcijanie z pierwszych wieków to ci, o których mówiono: „Popatrzcie, jak oni się miłują”.

A dzisiaj? Czy można tak powiedzieć o tych, którzy mienią się chrześcijanami? Czy można tak powiedzieć o nas: „Popatrzcie, jak oni się miłują”? Trzeba nam wrócić do tej pierwotnej chrześcijańskiej miłości. Do życia na co dzień Ewangelią. Do wykorzystania tego wielkiego Bożego daru, jakim jest każdy z nas. A szczególnie potencjał drżenie w każdym młodym człowieku. W jego umyśle, w jego sercu, w jego dłoniach... W jego talentach, pasjach, możliwościach. Młodość to doskonały czas, by dawać siebie innym. By być darem. Darem dla Boga. Dla siebie. I dla bliźnich.

Każdy z nas jest narzędziem w Bożych rękach. I każdy z nas może być mężem opatrznościowym w rękach Bożych dla drugiego człowieka, choć może nie zdajemy sobie z tego sprawy. Każdy z nas może współdziałać z Bogiem. Trzeba tylko otworzyć się na Jego łaskę. I trzeba chcieć. Bo gdy się nie chce, to nawet Bóg niewiele może zdziałać – ponieważ szanuje naszą wolność. Trzeba chcieć. To pierwszy i podstawowy krok. Św. Augustyn prosił Boga: „Spraw, Panie, by mi się chciało chcieć”. A możliwości do służenia i pomocy innym jest bardzo wiele.

Bo nawet jeżeli nie mogę pomóc konkretnie, to zostaje zawsze moja modlitwa. Mój trud. Moje cierpienie. Przeżywane i ofiarowane w konkretnej intencji, w konkretnej sprawie. Pozostaje zawsze moje dobre słowo. Życzliwy uśmiech. Drobnym gestem serdeczności.

Dziś obchodzona jest Niedziela Misyjna. Modlimy się za misjonarzy. Tych, którzy głoszą Boże orędzie, którzy są Bożymi heroldami. Modlimy się, ale i uświadamiamy sobie, że i my sami mamy być takimi misjonarzami. W tym roku towarzyszą nam te słowa: „Idźcie i głoscie”. Wezwanie i zachęta, aby dawać świadectwo. Nieść innym Chrystusa. Niekoniecznie w Afryce czy w Azji, ale w swoim środowisku. Tam, gdzie żyjemy i gdzie się uczymy, gdzie pracujemy. W naszych rodzinach, środowiskach, szkołach. Mamy innym głosić Boga. Poprzez swoją postawę, swoje świadectwo, poprzez dzielenie się z innymi miłością.

To w taki sposób Pan Bóg posługuje się nami. A przez to działa On sam. W nas. I poprzez nas. Tak jak działał przez Cyrusa. Przez Henriego Dunanta. Przez Matkę Teresę z Kalkuty. Przez tylu zwyczajnych ludzi. Bóg mógł działać przez nich. Może i działać przeze mnie.

Tylko: Czy zechcę się włączyć w to Jego dzieło?

Ks. Janusz Talik, diec. bielsko-żywiecka

Rozważania różańcowe (tajemnice chwalebne)

Wydarzenia opisywane przez tajemnice chwalebne stały się na początku historii Kościoła siłą mobilizującą do dzielenia się z innymi prawdą o Chrystusie zwyciężającym śmierć. Misjonarze wszystkich wieków niosą tę prawdę o Zmartwychwstałym. Pragną pomóc zagubionym i nieznanym miłującego Boga odnaleźć Go i pokochać.

1. Zmartwychwstanie Pana Jezusa

Niewiasty przy pustym grobie, apostołowie Piotr i Jan, uczniowie idący do Emaus... Wszyscy oni spotkali się z prawdą, że Jezus Chrystus pokonał śmierć, że to, co zapowiadał ich Mistrz, stało się naprawdę.

Nie trzeba bać się już śmierci, nie trzeba lękać się przyszłości. Kto żyje na ziemi z Bogiem, może z nadzieją spoglądać w wieczność. Osoby, które doświadczyły spotkania ze Zmartwychwstałym, czuły wielką potrzebę, by tej prawdy nie zatrzymywać tylko dla siebie, ale zanieść ją do bliźnich. Radość tej prawdy mobilizowała ich, by przemierzać kolejne kilometry, pokonywać trudności i niebezpieczeństwa. Wyzbyli się strachu.

Poczujmy w sobie to pragnienie pójścia do świata, do ludzi, by przekazać im tę prawdę – Chrystus pokonał śmierć. Odtąd nie musisz się już bać.

2. Wniebowstąpienie Pana Jezusa

Chrystus wstępując do nieba, pozostawia uczniów z zadaniem, by szli do świata, głosili Ewangelię i udzielali chrztu świętego. Złożył im obietnicę, że nie będą sami. Zawsze będzie z nimi. Paradoks – odszedł, by pozostać...

Misjonarze odchodzą od rodziny, przyjaciół, Ojczyzny, by mieć jeszcze większą rodzinę, jeszcze więcej przyjaciół, poznać nowe ojczyzny. I pozostają w sercu Kościoła. Gotowi oddać dla Chrystusa swoją młodość, siły, zdrowie, a nawet życie. Już się nie lękają, gdyż nigdy nie są sami.

3. Ześłanie Ducha Świętego

Pocieszyciel umocnił zebrany w Wieczerniku Kościół, który napełniony darami, wyrusza do ludzi, przemawia językami, głosi Ewangelię, udziela sakramentów, uczy kochać do końca i przebaczać nieprzyjaciołom. Staje się załącznikiem nowej rzeczywistości, która zmienia oblicze świata.

Świat dziś znów potrzebuje tej Bożej rzeczywistości, tego świadectwa miłości, która się nie kończy, prawdy, która się nie zmienia, dobra, które nie jest interesowne... i ludzi, którzy tymi wartościami będą żyli, którzy są gotowi pozostawić wszystko i pójść dla Chrystusa na koniec

świata lub do współmałżonka, dziecka, przyjaciela, współpracownika, sąsiada, aby o miłującym Bogu opowiedzieć.

4. Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny

Ta, która powiedziała *fiat*, która nie przstraszyła się mieczy boleści, która stanęła pod krzyżem i modliła się w Wieczerniku, zostaje wzięta z ciałem i duszą do nieba. To nagroda i zarazem konsekwencja jej życia, wyborów, modlitwy i wypełniania woli Bożej.

Czujący w sercu powołanie, by pójść za Chrystusem i zanieść Go innym, jakże często próbują uciec, schować się przed głosem powołującego Boga. Starają się zagłuszyć tym światem głos z wieczności. Prośmy Maryję, która pokazała, że człowiek może przejść przez czas do wieczności szczęśliwej, by wyprosiła powołanym siłę i odwagę, by pozytywnie odpowiedzieli na Boże zaproszenie do stawania się świadkiem wiary w tym świecie.

5. Ukoronowanie Maryi na Królową Nieba i Ziemi

Maryja, Matka Kościoła, wyniesiona do godności Królowej, wciąż jest tak bliska człowiekowi. Tak często objawiająca się prostym ludziom, przypomina wszystkim, także tym wielkim tego świata, o miłującym nas Synu – Jezusie Chrystusie, o sile modlitwy, o pokucie za grzechy, o miłości i przebaczeniu.

Misjonarze, którzy opuszczają bezpieczne i poukładane życie, stają się dla tych, do których zostają posłani, świadkami, że z miłości do Boga i człowieka można żyć ubogo, można narażać się na niebezpieczne choroby, na ataki terrorystyczne i czuć się szczęśliwym. Czuć się spełnionym, że w życiu zrobiło się coś ważnego i sensownego – zaniósł się Boga ludziom, którzy Go nie znali albo już o Nim zapomnieli.

Zakończenie

Przesuwając paciorki różańca i rozważając kolejne tajemnice, uświadamiamy sobie, że gdyby przed laty ktoś nie odpowiedział pozy-

tywnie na Boże wezwanie, by zostać misjonarzem, dziś by nas tu nie było. Dziękując za „Fiat” naszych poprzedników, módlmy się gorliwie, by nie zabrakło świadków wiary i miłości, którzy sprawią, że i w przyszłości będą zanoszone modlitwy dziękczynne za wiarę poprzednich pokoleń.

Czytanka różańcowa

Rozpoczynający się Tydzień Misyjny jest okazją, by zastanowić się przez chwilę, jak wiele świat zawdzięcza zwykłym ludziom, którzy mieli odwagę odpowiedzieć Bogu: tak, chcę być misjonarzem, chcę iść do świata z przesłaniem Miłości Boga, z Ewangelią. I zdajemy sobie jednocześnie sprawę, że gdyby nie było przestrzeni wiary i ofiary w domach przyszłych misjonarzy, ilu mniej byłoby świadków i tym samym ludzi, którzy mogli dowiedzieć się o Chrystusie i Jego miłości. Każde powołanie konsekrowane kształtuje się najpierw w rodzinie i parafii, by później przez lata kształcenia w seminarium, w domu zakonnym czy instytucie misyjnym, dojrzeć do wyruszenia w świat. W tych poprzedzających wyjazd latach, człowiek tysiące razy sięga po różaniec. Czyni to także na misjach, gdziekolwiek one są – daleko w Oceanii, Ameryce, Afryce czy za miedzą naszego domu.

Współcześnie coraz częściej odkrywamy smutną prawdę o konieczności nowej ewangelizacji dawnych chrześcijańskich narodów. Kapłan, który od wielu lat pracuje we Francji, w swojej „parafii” w Masywie Centralnym posługuje w kilkudziesięciu kościołach i kaplicach. Pomocą służy mu jeden osiemdziesięcioletni kapłan. Brak nowych powołań, kościoły zamknięte na wiele tygodni, by od czasu do czasu na Mszy św. pojawiło się na nich kilku, czasem w święta kilkudziesięciu, najczęściej starszych, katolików. W prowadzonej przez niego katechezie uczestniczy zaledwie 10-15% dzieci i młodzieży z katolickich rodzin. Obraz ten nie napawa optymizmem i radością. To czas swoistego oczyszczenia, zbierania tej garstki, dzięki której ocali się

wiarę i na nowo rozpali ją w sercach ludzi, którzy żyją tylko tym światem. To czas szukania pomocy w modlitwie, czas, w którym sięgając po różaniec, by wyruszyć na drogi radości, światła, boleści i chwały, doświadczamy bliskości tych tajemnic w swoim życiu, bliskości Maryi, która jako Matka towarzyszy swojemu Kościołowi. Nie opuszcza nas w doświadczeniach, wspiera i wstawia się u Boga, chroni przed złem i upadkiem w grzech. Staje się Gwiazdą w ciemnościach i Jutrzenką po nocy, Nadzieją piękniejszego jutra. Modlitwa różańcowa, do której tak często Maryja zachęca, otwiera niebo, pomaga połączyć cierpienie z cierpieniem Jej Syna, oddala pokusy, chroni przed zniechęceniem i wyprasza łaski.

Czyni to ów kapłan we Francji, czyńmy i my w naszych świątyniach i domach, przy kapliczkach i krzyżach naszej Ojczyzny. A kiedy sięgniemy po różaniec, starajmy się pamiętać o tych, którzy oddali swe życie Chrystusowi i przemierzając drogi swego życia głoszą Chrystusa Zmartwychwstałego w dalekich krajach i w tych bliskich nam, w których też żyją tacy, którzy o swoim zbawieniu nie myślą, a o Bogu, który oddał za wszystkich życie, nie słyszeli albo już zapomnieli. Ta nasza modlitwa za misje i misjonarzy ocala świat, ocala naszą przyszłość. Daje nadzieję, że Kościół, który doświadcza prześladowań, ograniczeń – przetrwa, a siły zła go nie przemogą.

Ks. Piotr Dobek, moderator Żywego Różańca, Gdańsk

PONIEDZIAŁEK – 23 X

JESTEŚ ODPOWIEDZIALNY ZA ROZKRZEWIANIE WIARY

Komentarz na wejście

Przeżywając Tydzień Misyjny, gromadzimy się na Eucharystii. Pragniemy wsłuchiwać się w słowa Pana, karmić Jego Ciałem i Krwią. Chcemy wzmacniać nasze siły, by sprostać zadaniom, jakie stawia przed nami Chrystus. Wszyscy bowiem na mocy przyjętego chrztu świętego jesteśmy odpowiedzialni za głoszenie Ewangelii i rozkrzewianie wiary.

Prośmy Pana, by umacniał naszą wiarę, dodawał odwagi i pobudzał osobiste zaangażowanie w misyjne dzieła Kościoła.

Modlitwa wiernych

Bogu, który umacnia słabych ludzi do odważnego dawania świadectwa wiary, polećmy nasze prośby:

- Módlmy się za Kościół święty, aby był prawdziwym świadkiem głoszonej Ewangelii.
- Módlmy się za misjonarzy i misjonarki, aby przykładem własnego życia zdobywali ludzi dla Chrystusa.
- Módlmy się za chrześcijan, aby odważnie przyznawali się do Chrystusa, mając świadomość odpowiedzialności za rozkrzewianie wiary.
- Módlmy się za naszych rówieśników z krajów misyjnych, aby mogli żyć w pokoju, wolności i radości.
- Módlmy się za zmarłych misjonarzy, misjonarki, wolontariuszy, aby dobry Bóg darował im wszelkie niedoskonałości i przyjął do nieba.
- Módlmy się za nas wszystkich, abyśmy chętnie angażowali się w działania misyjne Kościoła, niosąc pomoc duchową i materialną ludziom potrzebującym na całym świecie.

Boże, nasz Ojciec, przyjmij nasze wołanie i umacniaj w dawaniu świadectwa wiary. Amen.

Rozważania różańcowe (*tajemnice radosne*)

Rozważywszy tajemnice radosne różańca, „idźmy i głośmy” Chrystusa w swoim środowisku: w rodzinie, w szkole, wśród znajomych i przyjaciół. O dar odwagi do wypełnienia tego zadania prosimy Boga przez Maryję, polecając Jej misyjne dzieła Kościoła.

1. Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie

Maryja spotyka Anioła, który jest posłańcem samego Boga. On przynosi wiadomość, że została wybrana na Matkę Zbawiciela. Maryja pokornie przyjmuje Boży plan, zgadzając się z wolą Boga.

A jakie zadanie ma dla mnie Bóg? Posyła anioły: rodziców, kolegów, przyjaciół, a może misjonarzy? Może zaprasza mnie do zaangażowania się w misyjne dzieła Kościoła?

Maryjo, pomóż mi z radością przyjmować, rozpoznawać i wypełniać wolę Boga.

2. Nawiedzenie świętej Elżbiety

Maryja podąża do krewnej Elżbiety, która oczekuje dziecka. Dzieli się z nią swoją radością i dzieli jej radość. Przychodzi również po to, by pomagać, by służyć.

A ja, czy dostrzegam potrzeby innych? Czy potrafię z pokorą służyć bliskim, rodzicom, kolegom, braciom z krajów misyjnych?

Maryjo, pomóż mi z radością nieść pomoc będącym w potrzebie.

3. Narodzenie Pana Jezusa

Jezus urodził się w stajence, bo nie było dla Niego miejsca w gospodzie. Ta uboga stajenka była jednak otwarta dla wszystkich. Każdy mógł przyjść, by zobaczyć, uwierzyć i oddać to, co miał najlepszego, swemu Panu.

A czy moje serce jest otwarte dla Jezusa? Czy przypadkiem nie okala go mur obojętności?

Maryjo, pomóż mi przygotować miejsce dla Jezusa w moim sercu, rodzinie, szkole, parafii, świecie.

4. Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni

Maryja z Józefem, posłuszni nakazom prawa, niosą małego Jezusa do świątyni. Dzieli się największym skarbem, jaki mają.

A ja, czy potrafię dzielić się z innymi choćby swoim czasem, nadzieją, wiarą? Czy potrafię podzielić się z tymi, którzy nie mogą się odwzajemnić?

Maryjo, pomóż mi dostrzegać tych, którzy potrzebują dobrego słowa, wsparcia, życzliwości.

5. Odnalezienie Pana Jezusa w świątyni

Maryja i Józef z trwogą i niepokojem szukają dwunastoletniego Jezusa. Po trzech dniach odnajdują Go w świątyni. Doznają wielkiej radości, gdy odnajdują największy skarb, jaki Bóg im ofiarował.

A ja, czego pragnę? Czego szukam? Co jest moim szczęściem? Co celem życia? Czy Jezus?

Maryjo, proszę, naucz mnie pragnąć tego, co ważne, pomóż odnaleźć Jezusa, by nieść Go innym aż po krańce ziemi.

Czytanka różańcowa

Święty Jan Paweł II w encyklice „Redemptoris missio” pisał: „Wszyscy chrześcijanie, członkowie Kościoła, na mocy chrztu świętego są współodpowiedzialni za działalność misyjną. Udział wspólnot i poszczególnych wiernych w tym prawie i obowiązku nazywa się współpracą misyjną” (RMis 77).

Papież wyraźnie przypomina o prawie i obowiązku włączenia się wszystkich ochrzczonych w działalność misyjną. Kościół bowiem od samego początku jest dynamiczny, misyjny, żywy, jest wspólnotą „w drodze”. Żaden chrześcijanin nie może unikać zaangażowania w działalność misyjną, nikt z nas nie może czuć się zwolniony z naku misyjnego Chrystusa. Biskup Jerzy Mazur, przewodniczący Komisji

Episkopatu Polski ds. Misji, mówił: „Wobec Boga wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za misję”, a papież Franciszek zaprasza do „wyjścia” jako uczniowie-misjonarze. W adhortacji „Ewangelii gaudium” kieruje wezwaniem do ponownego misyjnego „wyjścia”: „Każdy chrześcijanin i każda wspólnota winni rozeznaczyć, jaką drogą powinni kroczyć zgodnie z wezwaniem Pana, jednak wszyscy jesteśmy zaproszeni do przyjęcia tego wezwania: wyjścia z własnej wygody i zdobycia się na odwagę, by dotrzeć na wszystkie peryferie potrzebujące światła Ewangelii” (n. 20).

Papież poleca nam zaangażować się w rozkrzewianie wiary, oddając na służbę Ewangelii talenty, kreatywność, mądrość, doświadczenie.

Odpowiedzialność za rozkrzewianie wiary spoczywa na wszystkich wierzących, zarówno na duchownych, jak i na osobach świeckich. Podejmujemy więc współpracę misyjną poprzez codzienną modlitwę, trudy życia codziennego, dotykające nas cierpienia i przykrości, a także przez ofiarowanie środków finansowych. Przyjmijmy naukę Kościoła zachęcającą nas do działalności misyjnej i realizujmy ją w codziennym życiu, wspierając misjonarzy i podejmując odpowiedzialność za rozkrzewianie wiary.

*Samuela, katecheta Zespołu Szkolno-Przedszkolnego
w Bądkowie, diec. włocławska*

WTOREK – 24 X

JESTEŚ ODPOWIEDZIALNY ZA KAPŁANÓW

Komentarz na wejście

Wielką sprawą dla rozwoju życia duchowego chrześcijanina jest połączenie wiary z codziennymi obowiązkami. Były czasy, kiedy ludzie wierzący nie okazywali wielkiego zainteresowania doczesnością. Podobną pierwotną gorliwość obserwują misjonarze wśród nowo ochrzczonych, od których my, okrzepli w wierze chrześcijanie, moglibyśmy się wiele nauczyć. Trzymajmy lampy zapalone, bądźmy ciągle gotowi, by nie stracić możliwości służenia naszemu Panu. W tym pomagają nam kapłani, ale pamiętajmy, że my też jesteśmy odpowiedzialni za kapłanów, by nie tracili swej gorliwości.

Modlitwa wiernych

Miłosierdnemu Bogu z ufnością przedstawmy nasze modlitwy.

– Panie, bądź uwielbiony przez trud i poświęcenie papieża, biskupów, kapłanów i wszystkich zaangażowanych w misję – niech opieka Matki Najświętszej towarzyszy im nieustannie.

– Panie, bądź wsparciem dla powołanych do służby kapłańskiej, aby formacja w seminarium była dla nich czasem dobrego przygotowania się do przyszłej posługi duszpasterskiej.

– Panie, bądź pomocą dla misjonarzy pracujących na wszystkich kontynentach, by powierzone im funkcje spełniali zawsze gorliwie i pamiętali, że ich służba jest nieustannym świadectwem.

– Panie, bądź radością dla zmarłych, a w szczególności zmarłych kapłanów z naszej wspólnoty, aby przez ofiarę Chrystusa, którą uobecnił tutaj na ziemi, dostąpili udziału w uczcie niebieskiej.

– Panie, bądź siłą dla nas tu zgromadzonych i wszystkich wiernych, którym na sercu leży rozwój misji, abyśmy z wiarą uczestniczyli we Mszy św. i z ufnością powierzali Ci w ofierze swoje życie.

Rozważania różańcowe (*tajemnice bolesne*)

Rozważając tajemnice bolesne różańca świętego, otoczmy naszą modlitwą kapłanów, misjonarzy i tych wszystkich, którzy służą Kościołowi na całym świecie. Niech Maryja, nasza Matka, otacza wszystkich płaszczem swojej opieki.

1. Modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu

Chryste, zostałeś sam. Najbliżsi Cię opuścili. Zachowują się tak, jakby nie chcieli mieć z tym nic wspólnego. Nie podoba nam się to, ale czy my zachowujemy się inaczej? W wielu krajach misyjnych, gdzie toczą się wojny, dzieci tracą swoich rodziców. Rodziny misjonarzy, żegnając córkę czy syna wyjeżdżających na misje, widzą ich czasem po raz ostatni. Samotność, która paraliżuje, a potrzeba tak niewiele – zaufania na wzór Maryi. Prosimy Cię, Maryjo, o dar ufności dla wszystkich, którzy idą z Twym Synem.

2. Biczowanie Pana Jezusa

Doświadczenie sądu, nocy, ciemnicy, biczowania, szyderstwa nadwątlilo, Panie Jezu, Twoje siły. Po takich niesłusznych wyrokach upadają także misjonarze, gdy wyczerpane ciało odmawia posłuszeństwa. Pamiętajmy o wszystkich misjonarzach słabych, chorych, tracących nadzieję – módlmy się, aby nabrali nowych sił i odwagi, by głosić Chrystusa.

3. Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa

Ciernie, które boleśnie przeszywają Twoją głowę. To fizyczny ogromny ból, ale jak często podobny ból zadają ludzie słowami. Nie chodzi tylko o to, by tę tajemnicę rozważać, ale mamy się ciągle na nowo uczyć, jak podejmować solidarnie z drugim człowiekiem jego życiowy trud. W przeciwnym razie zagubimy sens chrześcijaństwa. Maryjo, daj siłę misjonarzom, by potrafili pomagać cierpiącym i nie znającym miłości Boga.

4. Droga krzyżowa Pana Jezusa

Na drodze krzyżowej, Chryste, przyjąłeś pomoc Szymona Cyrenejczyka, ponieważ w zbawieniu świata potrzebny jest udział człowieka. Dla Ciebie, Jezusie, wyruszyli misjonarze, aby głosić całemu światu zbawienie. Oni też czekają na pomoc. Powinna to być pomoc nie pod przymusem, ale z serca płynąca, z ludzkiej dobrej woli. Im bliżej Golgoty, tym cięższy krzyż. To droga cierpienia, a dla nas droga zbawienia.

5. Śmierć Pana Jezusa na krzyżu

„Wykonało się” – plan miłości został wypełniony. Chryste, jak ciężko jest umierać w samotności, bez przyjaciół, bez rodziny – a taka często jest śmierć misjonarza, daleko od rodzinnego domu i kraju. Pamiętajmy o zmarłych misjonarzach.

Czytanka różańcowa

Jest miesiąc październik. Dni są coraz krótsze, drzewa się mienią pięknymi kolorami liści. Kościół w tym okresie modli się do Matki Najświętszej, trwają popularne nabożeństwa różańcowe, przeżywamy Tydzień Misyjny. Dziś zatrzymajmy się przy Matce Bożej z La Salette, bo to objawienie szczególnie odnosi się do kapłanów, a przecież wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za kapłanów. Matka Boża ukazała się w tym miejscu 19 września 1846 roku dwojgu pastuszkom – 15-letniej Melanii i 11-letniemu Maksyminowi. Na górze w La Salette, w wysokich Alpach we Francji, dzieci zobaczyły Ją siedzącą wewnątrz niezwykle jasnej kuli. Zakryła dłońmi twarz, łokcie oparła na kolanach i płakała. Na Jej piersiach widniał krzyż z Jezusem Chrystusem z zawieszonymi na nim narzędziami męki: młotkiem i obcęgami. Z tego krzyża promieniowała niezwykle jasność otaczająca Maryję. Objawienie Maryi, którą dzieci nazwały „Piękną Panią”, ma nas obudzić, zburzyć naszą obojętność, naszą pewność siebie i doprowadzić do oparcia naszego życia na Jezusie Chrystusie. Słowa Orędzia z La Salette obnażają nasze nieposłuszeństwo wobec Boga, lekceważenie Kościoła i sakramentów

świętych, napominają kapłanów, by wrócili do pierwotnej gorliwości. Jesteśmy zaproszeni, aby odnowić modlitwę i nasze świadectwo wobec całego Bożego ludu. Maryja wskazuje na krzyż Chrystusa – Jezusa Miłosiernego. Coś musi się stać – bo Bóg swój lud nawiedza. Modlą się pobożni, spowiadają się skruszeni, odwracają się bezbożni, a obojętni mówią: niech przyjdzie Bóg w nasze życie, tylko dlaczego taki marny – malutki – jako dziecko? Przydałby się taki Pan Bóg, który unżyłby tych mocarnych i w tym pełnym bałaganu świecie zaprowadził ład i porządek. Niechby przyszedł jakiś biznesmen, który zainwestowałby w tę naszą biedę, albo jakiś ekonomista, który podźwignąłby nas z tego dołka. Ale cichy, pokorny, miłosierny? My tego nie umiemy zrozumieć, dlaczego większa jest radość z jednego człowieka, który się nawraca niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu świętych? Bo taki jest nasz Ojciec – pełny Miłosierdzia, Syn – oddany w służbie, taka jest Jego Matka Maryja. Ludzie cieszą się, gdy zobaczą mój grzech. Tylko Bóg jest miłosierny. Przebacza i nie wypomina. Nasze biodra przepasane i zapalone pochodnie, a my gotowi, by iść do pracy i nieść miłosierdzie dobrego Boga dla tych, którzy oczekują swego Pana. Zawsze gotowy do działania, zawsze w ubraniu służebnym jak misjonarz niosący miłosierdzie. Czuwać to znaczy walczyć z odrętwieniem, zaniedbaniem, aby być zawsze gotowym. Wspierajmy swą modlitwą naszych duszpastery, by nigdy nie ustali w drodze.

Ks. Krzysztof Borecki, archidiec. wrocławski

ŚRODA – 25 X

PAPIESKIE DZIEŁO MISYJNE DZIECI – WYCHOWYWAĆ DO ODPOWIEDZIALNOŚCI

Komentarz na wejście

Jezus Chrystus kieruje do nas dzisiaj mocne słowo: *Rozumieście chwilę obecną... Bądźcie gotowi... Bądźcie sługami, którzy znając wolę swego Pana, nie bagatelizują wezwania* (por. Łk 12, 39-48).

Kiedy w 1843 r. biskup Karol de Forbin-Janson, przejęty dramatyczną sytuacją dzieci w krajach misyjnych, a zwłaszcza w Chinach, myślał o zaangażowaniu francuskich dzieci w niesienie pomocy rówieśnikom, nie przewidywał, że ta prosta inicjatywa rozwinie się w dynamiczne, wielkie dzieło Kościoła. Modlitwa i skromne ofiary „małych misjonarzy” pochodzące z ich osobistych wyrzeczeń niosą skuteczną pomoc milionom dzieci na wszystkich kontynentach.

Pamiętajmy dzisiaj o wszystkich dzieciach świata: o tych, które nie są otoczone miłością i opieką oraz o tych, które na miarę swoich sił i możliwości angażują się od najmłodszych lat w dzieło misyjne Kościoła.

Modlitwa wiernych

Umocnieni Słowem dającym życie i posyłającym nas z misją świadectwa i służby, prosimy dobrego Ojca o potrzebne dary i módlmy się.

– Aby wspólnota Kościoła była zawsze wspólnotą w misji, gotową na spotkanie Chrystusa, który przychodzi w każdym człowieku, a zwłaszcza w dziecku.

– O wiarę w moc przepowiadanego Słowa i działanie z Ducha dla prezbiterów, misjonek i misjonarzy.

– O cierpliwość, postawę pełną mądrej i odpowiedzialnej miłości dla rodziców i wychowawców w towarzyszeniu dzieciom i młodzieży.

– Za dzieci należące do Papieskiego Dzieła Misyjnego i ich opieku-

nów, by zaangażowanie, trudy i ofiary podjęte z miłości do Jezusa spotkały się z szacunkiem i docenieniem we wspólnotach parafialnych.

– Rozpal w nas samych, Panie, gorliwość o świadectwo chrześcijańskiej miłości i troski o misje w środowiskach naszych rodzin i pracy zawodowej, byśmy nigdy nie bagatelizowali naszego misyjnego posłania.

Prosimy Cię, Ojczy, o to w imię Chrystusa, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego. Amen.

Rozważania różańcowe (*tajemnice chwalebne*)

Tajemnice chwalebne różańca są tajemnicami świadectwa. Wyraźnie pokazują, skąd bije źródło misji i ewangelizacji. W dzisiejszej modlitwie różańcowej prosimy za tych, którzy oddają swój czas i zdolności wychowaniu do misji.

1. Zmartwychwstanie Pana Jezusa

Z głuchej ciszy grobu wybrzmiewa to jedno słowo: „Życie! ...nie umarło na śmierć!” (ks. Jan Twardowski). Pan zmartwychwstał i my jesteśmy tego świadkami. Zimna skała i zamęt grzechu zostały definitywnie pokonane, a z nimi rozpacz, smutek, izolacja. Ostatnie słowo należy do życia! Wychowywać do misji to w istocie troszczyć się, aby wzrastało życie innych.

2. Wniebowstąpienie Pana Jezusa

Powiedział Piłatowi: „Królestwo moje nie jest z tego świata” (J 18, 36). Powiedział uczniom: „Moje Królestwo odbija się w oczach sióstr i braci, którzy są ubodzy, potrzebujący, skrzywdzeni i jeszcze Mnie nie znają”. Królestwo Jezusa to królestwo ubogich i właśnie w takim królestwie Jezus przygotował nam miejsce. Wychowywać do misji to wspierać ducha solidarności i współczucia.

3. Zesłanie Ducha Świętego

„Mieć w sobie ogień”, „mieć żar” – to cecha ludzi, którzy pozwalają się prowadzić Duchowi Świętemu. Wychowanie do misji jest możliwe, gdy wsłuchujemy się w Jego głos, gdy otwieramy się na Jego

działanie, na Jego „niespodzianki”. Gdy pozwolimy towarzyszyć sobie w odkrywaniu naszego posłania, naszej części w dziele misyjnym Kościoła, naszych ścieżek świadectwa. Wychowywać do misji to wsłuchać się w głos Ducha Świętego.

4. Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny

Towarzyszy, wspiera, jest dyskretnie obecna – zawsze tam, gdzie jest potrzebna. Wierzy, gdy innym brakuje wiary. Ufa, gdy wszystko prowadzi do rozpaczy i miłuje, jak tylko matka potrafi kochać. Wychowywać do misji to przyjmować Jej postawy, Jej zaangażowanie w sprawy misji, to zdecydowanie „być w sprawach Ojca” i Kościoła misyjnego.

5. Ukoronowanie Maryi na Królową nieba i ziemi

Maryja nie żyje sama dla siebie i nie skrywa swego Syna dla siebie. Jej świętość ma wymiar posłannictwa i promieniowania. Jest cała zaangażowana, cała wsłuchana i cała dyspozycyjna. Jej świętość „nosi codzienne szaty”, a pielgrzymka wiary nie eliminowała trudnych etapów i wątpliwości. Maryja jest nam tak bliska „w niezliczonej ilości imion, w niezliczonej ilości twarzy” (S. Riabinin). Wychowywać do misji to wspierać, towarzyszyć i działać, by wzrastało Królestwo Ojca pod czułą opieką Maryi, Królowej Misji.

Czytanka różańcowa

„Nie idź za mną, bo nie umiem prowadzić. Nie idź przede mną, bo mogę za Tobą nie nadążyć. Idź po prostu obok mnie i bądź moim przyjacielem”. Ta sentencja Alberta Camusa trafnie ukazuje, o co tak naprawdę chodzi w wychowaniu. Każdy proces wychowawczy, a zwłaszcza ten oparty na personalizmie chrześcijańskim, jest towarzyszeniem, dyskretnym pokazywaniem celów i kierunków, nigdy narzucaniem! Opiera się na dialogu i szacunku dla integralności wychowanka i jego drogi, zadań i misji, do których powołał go w swym odwiecznym planie miłości Bóg.

Takim wychowawcą był dla apostołów Jezus Chrystus. Trzy lata

publicznej działalności Mistrza i Nauczyciela (jak Go nazywali) to trzy lata cierpliwego, ale jakże dynamicznego kształtowania i korekcji postaw, sposobów myślenia. Wreszcie najwyższej możliwej formy poświęcenia – *oddania życia za przyjaciół* (por. J 15, 13).

Jednym z niezwykle ważnych aspektów wychowania – zarówno dwadzieścia wieków temu, jak i współcześnie – jest wychowanie do misji. Chrześcijaństwo bowiem jest religią świadectwa i posłania. Posłanie zapisane jest w sercu Trójcy Świętej: Ojciec posyła Syna, Chrystus posyła Ducha od Ojca. Uczniowie są przez Chrystusa formowani i posłani do świata: „Idźcie i nauczajcie” (Mt 28, 19). Posłanie i świadectwo to istota chrześcijańskiego powołania. Zaangażowanie w sprawę misji zatem „nie jest tylko płynącą z dobrej woli dobroczynnością ani żadnym pobożnym hobby, żadnym dodatkiem do chrześcijaństwa czy duszpasterstwa, lecz podstawowym obowiązkiem wszystkich członków Kościoła” (F. Zapłata). Dziś jesteśmy zaproszeni, aby zdać sobie sprawę, że posłanie, świadectwo i misje to nasze zadanie. „Pierwszą motywacją misji i ewangelizacji jest miłość Jezusa, jaką przyjęliśmy, doświadczenie bycia zbawionym” (EG 264). Nie możemy jej zatrzymać dla siebie, zakopać – gdyż dar, który nam został powierzony, w swej istocie jest przeznaczony dla innych.

Wychowawca widzi więcej, jest pewnego rodzaju prorokiem. Bóg stawia nam na drodze *proroków*, którzy budzą nas z uśpienia, motywują do dawania świadectwa i współpracy misyjnej. Papieskie Dzieła Misyjne od ponad wieku prowadzą animację misyjną i ukazują możliwości realizacji naszego misyjnego posłania stosownie do wieku i możliwości. Pamiętajmy, że wychowanie dotyczy nie tylko lat dziecięcych i młodzieńczych, ale powinno odbywać się również w życiu dorosłym. Pozwólmy się kształtować słowu Ewangelii, gdyż ono wyznacza kierunki i inspiruje nas do misji. „Idźmy naprzód, dajmy z siebie wszystko, ale pozwólmy, aby to Bóg uczynił nasze wysiłki tak owocnymi, jak Jemu się podoba” (EG 279).

CZWARTEK – 26 X

PAULINA JARICOT – NAŚLADUJ MISYJNY ZAPAŁ

Komentarz na wejście

Gromadzimy się dzisiaj na liturgii eucharystycznej w Tygodniu Misyjnym, w dniu, w którym Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary i Żywy Różaniec w Polsce modlą się wspólnie o beatyfikację swojej założycielki słuźebnicy Bożej Pauliny Jaricot. Do niej odnoszą się słowa Pana Jezusa, jakie usłyszemy w Ewangelii: „Przyszedłem ogień rzucić na ziemię”. Ogień Ducha Świętego, który oczyszcza i rozpala serca, dotknął młodą Paulinę i tak ją wewnętrznie przemienił, że całe jej życie było pełne misyjnego zapału. W tej liturgii modlimy się o chwałę ołtarzy dla Pauliny Jaricot, a dla nas samych o podobną misyjną troskę o zbawienie każdego człowieka.

Modlitwa wiernych

Zachęcenii słowami Pauliny Jaricot: „Ogarnijmy modlitwą cały świat”, chcemy dobremu Bogu przedstawić prośby za tych, którzy żyją blisko nas i za tych, którzy są daleko.

– Módlmy się za Kościół, aby ożywił w każdym ochrzczonym troskę o ewangelizację całego świata.

– Módlmy się za biskupów i kapłanów, aby odważnie prowadzili powierzony sobie lud po drogach Ewangelii.

– Módlmy się za Francję, ojczyznę Pauliny Jaricot i całą Europę Zachodnią, aby odnowiła swoją wiarę w Jezusa Chrystusa, jedyne go Zbawiciela świata.

– Módlmy się za misjonarzy na wszystkich kontynentach, aby mieli odpowiednią opiekę duchową i pomoc materialną w swojej pracy.

– Módlmy się o beatyfikację słuźebnicy Bożej Pauliny Jaricot, aby Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary i Żywy Różaniec miały w niej opiekunkę w niebie.

– Módlmy się za nas samych, abyśmy świadomi jak wielu ludzi nie przyjęło jeszcze Jezusa Chrystusa, ze wszystkich sił wspierali działalność misyjną Kościoła.

Dobry i miłosierny Panie, który pobudziłeś Twoją służebnicę Paulinę do gorliwości o zbawienie rodaków i ludzi mieszkających daleko, wysłuchaj naszych prośb i ożyw w nas troskę o zbawienie całego świata. Przez Chrystusa, Pana naszego.

Rozważanie różańcowe (*tajemnice światła*)

Rozważając tajemnice światła, chcemy zgłębić te wydarzenia biblijne, które oświetlają naszą wiarę, pozwalają nam lepiej poznać Boga i Jego pełen miłości plan zbawienia wszystkich ludzi.

1. Chrzest Jezusa w Jordanie

Gdy Jezus przyjął chrzest, usłyszał głos z nieba: „Tyś jest mój syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie” (Mk 1, 11). Nad każdym ochrzczonym Bóg pochyla się z miłością, jakby mówił: „Od teraz jesteś moim synem, moją córką, mam w Tobie upodobanie”. Tak wielu ludzi jeszcze nie usłyszało w swoim sercu tego słodkiego głosu, tych pełnych miłości słów! Wielu naszych braci i sióstr zlekceważyło wielki dar usynowienia. A Bóg pragnie zbawienia wszystkich ludzi.

2. Cud w Kanie Galilejskiej

Jezus uległ prośbie swojej Matki i wodę przemienił w wyborne wino. Widzieli to uczniowie i umocniła się ich wiara. Inni goście weselni też pili to samo wino, ale cudu nie widzieli: żeby widzieć cud, trzeba mieć wiarę. Bóg chce, by życie każdego z nas było pełne miłości i radości, trzeba mieć jednak choć trochę wiary, by dostrzec cuda, jakie On czyni dla nas codziennie. Choć trochę wiary, choćby jak ziarno gorczycy.

3. Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia

„Królestwo Boże jest wśród was” – mówi Jezus. Objasnia jego tajemnice w przypowieściach, zachęca, tłumaczy. Czyni cuda, by zasmakować w pięknie życia, w którym króluje miłość. I wzywa nas

wszystkich do porzucenia drogi pustych marzeń, bezsensownych walk, smutku i złości. W niebie jest mieszkań wiele, bo Królestwo Boże jest dla każdego. Porzućcie drogę oszustwa grzechu, a idźcie drogą prawdy i miłości – wzywa nas Jezus.

4. Przemienienie na górze Tabor

Tajemnica dostępna dla wybranych: blask Bóstwa, głos z nieba i dobro, które przepęlnia serce do tego stopnia, że chciałoby się zatrzymać to na zawsze. Nie tam jednak trzeba będzie rozstawić namioty, bo droga jeszcze daleka. Czeka jeszcze Wieczernik, Ogrójec, Kalwaria i poranek Dnia Nowego. Dopiero gdy zostaną umocnieni „Mocą z wysoka”, apostołowie będą rozstawić namioty, już nie trzy, ale jeden i tak wielki, że pomieści wszystkich wezwanych do zbawienia.

5. Tajemnica Eucharystii

„Czyńcie to na Moją pamiątkę”. „Głosimy śmierć Twoją, Panie, wyznajemy Twoje zmartwychwstanie i oczekujemy Twego przyjścia w chwale”. I trwa po dziś dzień pamięć o wielkich dziełach Boga, o Jego miłości przebaczącej, o wezwaniu człowieka do uczestnictwa w życiu samego Boga. To zaproszenie otwarte jest dla każdego człowieka.

Czytanka różańcowa

Paulina Jaricot żyła we Francji. Dorastała w burzliwych czasach po rewolucji francuskiej. Będąc dzieckiem słuchała opowieści o misjonarzach pracujących w dalekich Chinach. Już wtedy chciała ich naśladować lub choćby pomagać w ich pracy. Swoje dziecięce marzenia zaczęła realizować już w wieku dwudziestu lat, organizując pomoc modlitewną i finansową dla misji w Chinach. To były podwaliny, pierwsze grupy Dzieła Rozkrzewiania Wiary. Po kilku latach, prowadzona tym samym duchem misyjnym, założyła Żywy Różaniec. Chciała modlitwą pomóc swoim rodakom w powrocie do prawdziwej wiary. Misyjny zapał Pauliny poprowadził ją jeszcze do zorganizowania

modlitw o jedność chrześcijan i skłonił do wielkiego przedsięwzięcia ukierunkowanego na ratowanie wiary wśród robotników. Chciała uruchomić hutę, w której pracownicy mogliby pracować w godziwych warunkach, otrzymywać odpowiednie wynagrodzenie, a dzięki temu odzyskać ludzką godność. Wszystkie jej projekty, te zrealizowane i te, które tylko rozpoczęte przysporzyły więcej zmartwień niż pożytku, wypływały z jej troski o zbawienie bliźniego. W tym wyraża się prawdziwy duch misyjny: jest to troska o zbawienie bliźnich. Paulina Jaricot miała w sobie zapał misyjny. On budził w niej chęć przyprowadzenia każdego człowieka do Chrystusa, aby poznał miłość, która zbawia.

Dzisiaj Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary i Żywy Różaniec modlą się wspólnie o beatyfikację swojej założycielki. Trzeba nam więc odkryć korzenie misyjnego zapału, jaki miała w sobie Paulina. W sercu Pauliny miłość bliźniego wyrastała z głębokiej miłości do Chrystusa w Najświętszym Sakramencie. Przewodniczką w odkrywaniu głębi tej miłości stała się dla Pauliny Maryja Niepokalana. W szkole Maryi, w październikowym różańcu, uczmy się więc miłości, jaką Jezus ma do każdego z nas. Tylko mocą tej miłości potrafimy wszystkich, którzy jej nie zakosztowali, przyprowadzić do Jezusa, naszego Zbawiciela.

Ks. Bogdan Michalski

PIĄTEK – 27 X

PAPIESKA UNIA MISYJNA – BYĆ DLA CAŁEGO ŚWIATA

Komentarz na wejście

Jezus w swoje święte imię gromadzi nas przy ołtarzu w piątek – dzień, w którym z miłości umarł za nas na krzyżu. Zaprasza każdego z nas do stanięcia w prawdzie i zawierzenia Mu naszych trosk i radości, całego codziennego bagażu. On nie chce, byśmy sami się z tym wszystkim borykali. Mówi dziś: „Bardzo cię kocham, moje dziecko. Z utęsknieniem czekałem, kiedy przyjdiesz”. Prośmy o pokorę serca i żywą wiarę dla nas, naszych najbliższych i wszystkich wiernych, abyśmy tak jak Maryja stawali się cali dla Chrystusa i z ufnością zawierzali Mu całych siebie. Abyśmy z gorliwością, pełni entuzjazmu nieśli Go całemu światu.

Modlitwa wiernych

– Módlmy się o życie zgodne z Ewangelią dla całego Kościoła, zwłaszcza dla papieża i wszystkich pasterzy.

– Módlmy się o rychłą kanonizację bł. Pawła Manny, założyciela Papieskiej Unii Misyjnej, oraz o liczne łaski i cuda za jego wstawieniem.

– Módlmy się o męstwo w godzinach próby dla wszystkich chorych, cierpiących oraz przygniecionych bolesnymi doświadczeniami.

– Módlmy się o serca pokorne, ufne i czyste dla wszystkich czcicieli Matki Bożej.

– Módlmy się o wieczną radość przebywania z Panem w wieczności dla zmarłych członków Papieskiej Unii Misyjnej.

– Módlmy się o cierpliwe podejmowanie swojego krzyża i wytrwałość w trosce o zbawienie duszy dla nas samych.

Rozważania różańcowe (*tajemnice bolesne*)

Moja Mama jest Królową! Dziękuję za dar Maryi w moim życiu i za wszystko, co dla mnie czyni. To Ona daje nam różaniec jako ratunek dla zagubionego świata. Bł. ks. Ignacy Kłopotowski pisał: „Każdego dnia, kiedy odmawiam różaniec, przypominam sobie historię miłości Boga do mnie i staję się ponownie uczestnikiem tamtych wydarzeń”.

Chwytny więc różańce w dłonie i z ufnością prosimy Cię, Jezu, przez wstawiennictwo Maryi, naszej Matki i Królowej, o Twoje prowadzenie podczas tej modlitwy. Ty sam prowadź nasze słowa i myśli. Udzielaj nam obficie swego Ducha Świętego – by to On w nas się modlił. Uzdalniaj nas do tego, byśmy stawali się coraz bardziej dla świata. Prosimy Cię też o rychłą kanonizację bł. Pawła Manny, założyciela Papieskiej Unii Misyjnej.

1. Modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu

„[Jezus] udał się na Górę Oliwną (...) i modlił się tymi słowami: «Ojcze, jeśli chcesz, zabierz ode Mnie ten kielich! Jednak nie moja wola, lecz Twoja niech się stanie!»” (Łk 22, 39.42).

Przez Niepokalane Serce Maryi uwielbiam Cię, Jezu, Światłości świata, mój Panie i Zbawco, w tajemnicy Twojej modlitwy w Ogrójcu i dziękuję za Twoją obecność i działanie w moim życiu. Szukam Twojego miłującego spojrzenia i zanurzam w Twojej Przenajdroższej Krwi siebie i wszystkich członków Papieskiej Unii Misyjnej.

Zawierzam nas także Maryi i z ufnością proszę, byśmy rozbudzali w ludzie Bożym poczucie odpowiedzialności za powszechną misję Kościoła.

2. Biczowanie Pana Jezusa

„Wówczas Piłat wziął Jezusa i kazał Go ubiczować” (J 19, 1).

Przez Niepokalane Serce Maryi uwielbiam Cię, Jezu, Światłości świata, mój Panie i Zbawco, w tajemnicy Twojego biczowania i dziękuję za Twoją obecność i działanie w moim życiu. Szukam Twojego

miłującego spojrzenia i zanurzam w Twojej Przenajdroższej Krwi siebie i wszystkich członków Papieskiej Unii Misyjnej.

Zawieram nas także Maryi i z ufnością proszę, byśmy troszczyli się o formację misyjną kapłanów, osób konsekrowanych, alumnów i animatorów świeckich.

3. Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa

„Jezus wyszedł na zewnątrz w koronie cierniowej i płaszczu purpurowym. Piłat rzekł do nich: «Oto Człowiek»” (J 19, 5).

Przez Niepokalane Serce Maryi uwielbiam Cię, Jezu, Światłości świata, mój Panie i Zbawco, w tajemnicy Twojego ukoronowania cierniem i dziękuję za Twoją obecność i działanie w moim życiu. Szukam Twojego miłującego spojrzenia i zanurzam w Twojej Przenajdroższej Krwi siebie i wszystkich członków Papieskiej Unii Misyjnej.

Zawieram nas także Maryi i z ufnością proszę, byśmy ofiarowywali w intencjach misyjnych swoje modlitwy i cierpienia.

4. Droga krzyżowa Pana Jezusa

„Wtedy wydał [Jezusa] im, aby Go ukrzyżowano” (J 19, 16).

Przez Niepokalane Serce Maryi uwielbiam Cię, Jezu, Światłości świata, mój Panie i Zbawco, w tajemnicy Twojej drogi krzyżowej i dziękuję za Twoją obecność i działanie w moim życiu. Szukam Twojego miłującego spojrzenia i zanurzam w Twojej Przenajdroższej Krwi siebie i wszystkich członków Papieskiej Unii Misyjnej.

Zawieram nas także Maryi i z ufnością proszę, byśmy coraz bardziej uświadamiali sobie, że „każdy wierny jest powołany do świętości i do działalności misyjnej” (RMis 90).

5. Śmierć Pana Jezusa na krzyżu

„Była godzina trzecia, gdy Go ukrzyżowali” (Mk 15, 25).

Przez Niepokalane Serce Maryi uwielbiam Cię, Jezu, Światłości świata, mój Panie i Zbawco, w tajemnicy Twojej śmierci na krzyżu i dziękuję za Twoją obecność i działanie w moim życiu. Szukam Twojego miłu-

jącego spojrzenia i zanurzam w Twojej Przenajdroższej Krwi siebie i wszystkich członków Papieskiej Unii Misyjnej.

Zawierzam nas także Maryi i z ufnością proszę, byśmy całym sercem przyłgnęli do Chrystusa i nieśli Go w najdalsze zakątki świata.

Na koniec chcemy przywołać słowa homilii o Dziewicy Matce św. Bernarda z Clairvaux: „Jeśli podniosą się wiatry pokus, jeśli zderzysz się z rafami pokusy, patrz na gwiazdę, wzywaj Maryi. Jeśli w okręt twej duszy uderzą gwałtownie gniew, chciwość lub nieczystość, patrz na Maryję. Jeśli przerażony pamięcią o swoich grzechach, zawstydzony brzydota twego sumienia, złęczony na myśl o sądzie zaczynasz się pogrążyć w bezdenną otchłań smutku lub w przepaść rozpacz, pomyśl o Maryi. W niebezpieczeństwach, trwogach, wątpliwościach myśl o Maryi, wzywaj Maryi”.

Czytanka różańcowa

W Tygodniu Misyjnym nasze myśli kierujemy ku wielkiej rzeszy misjonarzy i misjonek rozsianych po całym świecie. Dziękujemy za ich poświęcenie i oddanie w dzieło ewangelizacji. Za św. Janem Pawłem II możemy powiedzieć, że to właśnie „misje odnawiają Kościół, wzmacniają tożsamość chrześcijańską, dają życiu chrześcijańskiemu nowy entuzjazm i nowe uzasadnienie. Wiara umacnia się, gdy jest przekazywana” (RMis 2). Dodajmy, iż niemal całe życie bł. Pawła Manny, założyciela Papieskiej Unii Misyjnej, związane było z misjami. Mówił: „Misje – oto wielkie zadanie stojące przed współczesnym Kościołem. To także zadanie na przyszłość, ponieważ świat niechrześcijański dopiero otwiera drzwi Ewangelii”.

W jaki sposób możemy pomóc misjonarzom? Jednym ze skutecznych narzędzi jest modlitwa różańcowa. Ma ona szczególne miejsce we wspieraniu misji, w otaczaniu duchową opieką wszystkich, którzy posługują na misjach. Piękne i wymowne świadectwo mocy modli-

twy różańcowej, zatytułowane „Bóg nie daje łask na zapas” przytacza o. Julian Różycki OP, który 25 lat posługiwał w Japonii: „W różańcu i poprzez różaniec znalazłem «łaskę drogi i prawdy». (...) Wielokrotnie miałem okazję przekonać się o prawdziwości stwierdzenia św. Maksymiliana: «Kto apostołuje bez nabożeństwa do Niepokalanej, łowi dusze pojedynczo, na wędkę. Kto ma nabożeństwo maryjne, łowi dusze sieciami». Nie wiem, ile rybek wpadło w sieć mojego nabożeństwa maryjnego, ale jedno jest pewne: mam kontakt z całą Japonią, od Hokkaido po Okinawę; przychodzą do mnie młodzi i albo przyjmują na chrzcie imię św. Maksymiliana, albo św. Ludwika (Grigniona de Montforta). Najtrudniejsze sprawy powierzam w różańcu Matce Bożej i one jakoś przedziwnie się rozwiązują. Różaniec pozwolił mi odnaleźć życiową drogę i prawdę Ewangelii, którą z radością przekazuję innym” („Różaniec” 2004/1).

Kolejne świadectwo dotyczy potęgi różańca przed wystawionym Najświętszym Sakramentem, który był codziennie odmawiany w czasie II wojny światowej. „Parafia ta nazywa się Garnek. Leży w centrum Polski, około 70 km od Warszawy. W 1939 r. liczyła 7 tys. mieszkańców. Dnia 1 IX 1939 r., gdy Niemcy zaatakowały Polskę, w parafii proboszczem był bardzo mądry i pobożny kapłan. W tym tragicznym dniu w tamtejszym kościele zgromadziło się trochę ludzi na Mszy świętej – był to pierwszy piątek miesiąca. Proboszcz do zgromadzonych w kościele ludzi powiedział wtedy takie słowa: «Dziś Niemcy pod wodzą Hitlera zaatakowały Polskę. Hitler to człowiek opętany przez szatana. Hitler wyrządzi straszliwe zło Polsce i całej Europie. Zginą miliony ludzi, Europa ulegnie wielkiemu zniszczeniu. Czy jest jakiś ratunek? Czy możemy uniknąć śmierci, uratować nasze domy, gospodarstwa, zakłady pracy? Tak, jest ratunek! Tym ratunkiem jest różaniec przed wystawionym w monstrancji Najświętszym Sakramentem! Od dzisiaj aż do końca wojny (...), każdego dnia w naszym kościele będzie odmawiany Różaniec przed wystawionym Najświętszym Sakramentem.

Zapraszam wszystkich każdego dnia na to nabożeństwo». Wojna trwała 6 lat, Różaniec w kościele trwał 6 lat. Proboszcz podał ludziom godzinę nabożeństwa. Na to nabożeństwo ludzie zaczęli przychodzić. Odmawiali częstą Różańca (5 tajemnic), po Różańcu proboszcz udzielał błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem. Początkowo ludzi było niewiele, ale w miarę upływu wojny przychodziło coraz więcej”. Nikt z tej parafii nie zginął w czasie wojny. Wszyscy żołnierze powrócili z wojny do swoich rodzin. Przez cały czas wojny żaden Niemiec nie przekroczył granicy tej parafii! Różaniec w kościele przed wystawionym w monstrancji Najświętszym Sakramentem okazał się silniejszy niż potęga hitlerowskich Niemiec.

Ks. Jerzy Martinowicz z Białorusi pisał: „W życiu codziennym często dzwoniemy do naszej ziemskiej mamy, żeby podzielić się smutkiem lub radością, poprosić o pomoc lub radę w trudnej sytuacji. W taki też sposób «dzwonimy» do naszej cierpliwie słuchającej Niebiańskiej Matki, gdy bierzemy do ręki różaniec i zaczynamy się modlić. (...) S. Łucja pięknie powiedziała: «Różaniec jest najpotężniejszą bronią, jaką możemy się bronić na polu walki». I to jest święta prawda, historia to pokazuje. Dziś powinniśmy odpowiedzieć na nowe wyzwania. Tak wiele wojen toczy się na świecie! Do dziś trwają konflikty zbrojne na Ukrainie, w Syrii, Ziemi Świętej i w wielu innych częściach świata. Ponadto może w naszych rodzinach mamy kogoś, kto się zagubił na drogach wiary. Te wszystkie nasze trwogi możemy, a nawet musimy przedstawić Maryi w modlitwie różańcowej, bo Ona najlepiej nas zrozumie. (...) Jest to modlitwa, która przynosi przede wszystkim pokój serca i uczy pokory. Niech różaniec stanie się dla wszystkich codziennym pragnieniem serca!” („Różaniec” 4/2017).

S. Wioletta Ostrowska CSL

SOBOTA – 28 X

MŁODOŚĆ DLA MISJI

Komentarz na wejście

Maryja swoim życiem najpiękniej pokazuje, co to znaczy służyć – przyjąć do serca Jezusa i tak się w Nim rozmiłować, żeby chcieć Go zanieść aż na krańce świata. To streszczenie każdej posługi w Kościele. Patronami dzisiejszego dnia są apostołowie Szymon i Juda, którzy uświadamiają nam, że Jezus nie powołuje tylko uzdolnionych, ale zawsze uzdalnia powołanych. Otwórzmy się zatem na doświadczenie żywego Boga, który przychodzi i uzdalnia.

Modlitwa wiernych

Skierujmy do Boga Ojca, przez wstawiennictwo świętych apostołów, nasze prośby, które są głosem i pragnieniem serca.

– Módlmy się za pasterzy Kościoła, papieża Franciszka, biskupa naszej diecezji (N.) oraz kapłanów, aby byli silni w wierze i służbie.

– Módlmy się za naszą Ojczyznę Polskę, niech wszyscy jej mieszkańcy cieszą się pokojem i sprawiedliwością.

– Módlmy się za młodzież, szczególnie z naszej parafii, aby odczytywała swoje życie w kluczu orędzia Ewangelii.

– Módlmy się za wolontariuszy i misjonarzy świeckich, aby swoimi talentami i zaangażowaniem świadczyli, że Bóg przychodzi do świata przez posługę człowieka.

– Módlmy się za naszych przyjaciół i członków rodzin, aby przykład ich ziemskiego życia wskazywał nam drogę do Jezusa.

– Módlmy się za nas, którzy w tej świątyni słuchamy słowa Bożego i przyjmujemy Ciało Jezusa, abyśmy byli wierni Ewangelii.

Wszchemogący wieczny Boże, Ty zbudowałeś Kościół na wierze apostołów, spraw, abyśmy każdego dnia swoim życiem potwierdzali, że jesteśmy ludźmi wiary. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

Rozważania różańcowe (*tajemnice radosne*)

Bądź uwielbiony, Panie Jezu, którego wychwalają moje usta i pragnie Ciebie moje serce. Przychodzimy do Ciebie, aby nabierać sił do głoszenia Ewangelii. Niech medytacja nad żywym Słowem przyniesie nam zapał i odwagę w dawaniu świadectwa.

1. Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie

Dotyk Archanioła Gabriela zmienia życie pokornej kobiety z Nazaretu. Staje się ona twarzą Ewangelii, która dopiero ma przyjść na świat. Czy to trudne lub nieosiągalne? Zobacz, jak wielu wspaniałych ludzi postawił przed tobą Bóg. Zanim przeczytałaś Ewangelię, zanim wyuczyłaś się prawd wiary, pierwszymi zwiastunami Dobrej Nowiny byli twoi bliscy.

Módlmy się za młodych ludzi, aby odważnie przyjmowali Boże plany.

2. Nawiedzenie św. Elżbiety

W tej tajemnicy, którą możemy nazwać „Drogą wiary”, kontemplujemy zapał misyjny osoby, która doświadczyła spotkania z Jezusem i chce Go nieść dalej. Święta Elżbieta obrazuje tych ludzi, którzy czekają, a my możemy przyjść im z pomocą. Posługa wolontariusza misyjnego to nieustanna gotowość, aby dzielić się czasem, zdolnościami i ofiarować swoje ręce do pracy.

Módlmy się za młodych ludzi, aby odczuli miłość Boga i odkryli swoje powołanie do służby bliźnim.

3. Narodzenie Jezusa

Przyjście na świat człowieka powinno być zawsze najwznioślejszym i najradośniejszym wydarzeniem. Doskonale wiemy, że nie zawsze tak jest. Przyjście na świat Jezusa powinno być radością dla wszystkich ludzi. Dlaczego? Bo widzimy, że Bóg kocha każdego i chce być blisko nas. Młodość to czas, kiedy ludzie szczególnie chcą kochać i być kochani, akceptowani i doceniani.

Módlmy się za wszystkich młodych zagubionych i odczuwających brak miłości. Niech w nowo narodzonym Jezusie zobaczą siebie i poczują się dziećmi Boga.

4. Ofiarowanie Jezusa w świątyni

Przedstawienie dziecka i nadanie mu imienia to szczególne wydarzenie. Dla nas, ludzi wiary, to uświadomienie sobie, że Bóg zna nas po imieniu. Jestem przez Niego zaplanowany i chciany, On – Stwórca – zaprasza mnie do świątyni, czyli w przestrzeń świętości i życia nadprzyrodzonego. Ofiarowanie to zarazem przyjęcie Jezusa jako światła na mojej drodze życia.

Módlmy się za młodzież, szczególnie wolontariuszy misyjnych, aby byli odbłaskiem jasności i prawdy Boga.

5. Odnalezienie Jezusa w świątyni

Pan Jezus nie zagubił się specjalnie lub na złość rodzicom. Razem z Jego rodzicami odnajdujemy Go czytającego i rozważającego słowa Boże. W tej tajemnicy widzimy jedność Świętej Rodziny z Nazaretu, ponieważ wszyscy razem są w sprawach Bożych, każdy według swoich możliwości i drogi powołania.

Módlmy się za młodych kontestujących Kościoł, aby dzięki modlitwie i świadectwu swoich najbliższych doszli do przekonania, że pełnia wiary jest w Jezusie.

Dziękujemy Ci, Panie Jezu, że zaprosiłeś nas na drogę różańcowej szkoły modlitwy. Dziękujemy, że mogliśmy się uczyć od Ciebie i Twojej Matki, co znaczy przeżywać młodość życia w duchu służby i nasłuchania w Twoje delikatne wypowiedzi.

Czytanka różańcowa

Misji służy ten, kto odczuwa młodość serca. A doskonale wiemy, że dla Ducha Świętego przynoszącego ten dar nie ma ograniczeń wieku,

urodzenia i pochodzenia. Każdy, kto czuje się posłany, ożywiony i ubogacony Ewangelią – służy Kościołowi misyjnemu.

Od tego roku chcemy przeżywać sobotę w Tygodniu Misyjnym jako dzień wolontariusza misyjnego. Wielu młodych zafascynowanych służbą ludzi poświęca swoje talenty i czas dla innych. Od dwóch lat w Papieskich Dziełach Misyjnych tworzymy program Młodzieżowego Wolontariatu Misyjnego. Jest to alternatywa dla różnego rodzaju stowarzyszeń działających na polu pozarządowym, charytatywnym i społecznym. Dla nas ważny jest aspekt formacyjny, dlatego zapraszamy do takich grup i stowarzyszeń, które proponują połączenie aktywności z formacją od najmłodszych lat.

Młodzieżowy Wolontariat Misyjny Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary to propozycja dla tych szkół i parafii, gdzie młodzi ludzie chcą się otworzyć na społeczność lokalną oraz na potrzeby misyjne Kościoła. Nie sztuką jest pomagać, ale pomagać mądrze to ogromne wyzwanie. Rok duszpasterski, który przeżywamy pod hasłem „Idźcie i głosćcie”, to szansa ożywienia małych wspólnot, ale też pewnego rodzaju rachunek sumienia, w którym pytamy się o zaangażowanie w dzieło ewangelizacji. Niech zatem ten dzisiejszy dzień, przeżywany jako święto wolontariusza misyjnego, będzie też twoim świętem.

Maryjo, wzorze miłości, módl się za nami.

Ks. Maciej Będziński, PDM

DODATEK DLA DZIECI

KATECHEZA

PRZYGOTOWUJĄCA DZIECI KLASY I I II SZKOŁY PODSTAWOWEJ
DO TYGODNIA MISYJNEGO

„IDŹCIE I GŁOŚCIE”

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE:

- uświadomienie aktualności nakazu misyjnego Jezusa i wynikających z niego zadań;
- przygotowanie do aktywnego włączenia się w obchody Tygodnia Misyjnego.

TRZĘCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓLWE. UCZEŃ:

- omawia własnymi słowami treść ostatniego polecenia Jezusa pozostawionego uczniom;
- wyjaśnia potrzebę działalności misyjnej i jej wspierania na różne sposoby;
- wylicza problemy swoich rówieśników z krajów misyjnych;
- wskazuje na Tydzień Misyjny jako czas realizacji nakazu misyjnego i pomocy krajom misyjnym;
- planuje włączenie się w obchody Tygodnia Misyjnego przez modlitwę, ofiarność, twórczość i służbę.

METODY PRACY NA LEKCJI: odgrywanie ról, analiza tekstu, głuchość telefonu, analiza obrazów, pogadanka, rebus obrazkowo-literowy, śpiew, uzupełnianie tabelki.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: obraz lub ilustracja przedstawiająca Jezusa, papierowa mapa świata lub kontynenty, papierowe postaci z różnych kontynentów, obrazki z hasłami do rebusu, archiwalne numery „Świata Misyjnego” lub fragmenty listów misjonarzy albo wspomnień dzieci z krajów misyjnych, kalendarz, kartki z tabelką dla dzieci ewentualnie obrazki lub zakładki misyjne.

PRZEBIEG LEKCJI

Modlitwa: *Ojcze nasz*

Wprowadzenie

Katecheta wybiera kilkoro dzieci i przydziela im role nauczycieli: edukacji wczesnoszkolnej, języka angielskiego, wf-u, zajęć komputerowych, religii. Każde ma za zadanie wydać klasie polecenie związane z przedmiotem, którego uczy. Podsumowując zabawę, katecheta stwierdza, że dziś uczniowie poznają polecenie, które daje wyjątkowy Nauczyciel (pokazuje obraz Jezusa, najlepiej nauczającego, i pyta co to za Nauczyciel).

Rozwinięcie

Następnie mówi dzieciom, że kiedy Pan Jezus był na ziemi, to nauczał o wielu ważnych sprawach. Czynił to dlatego, żeby Jego uczniowie przestrzegali tych nauk, a także przekazywali innym, jak trzeba się zachowywać. Pan Jezus podkreślał, że Jego uczniów można poznać właśnie po zachowaniu, bo Go naśladują. Wszystkie te nauki, które słyszeli apostołowie wędrując z Jezusem, można przeczytać w Biblii, słyszymy je także w kościele.

Lektura Biblii

Pan Jezus przed wstąpieniem do nieba pozostawił swoim uczniom, czyli również nam, bardzo ważne zadanie:

(odczytanie, odsłuchanie lub odegranie fragmentu Mt 28,16-20)

Jedenastu zaś uczniów udało się do Galilei na górę, tam gdzie Jezus im polecił. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili. Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata».

Po krótkiej analizie tekstu dzieci metodą głuchego telefonu powtarzają polecenie „Idźcie i głosćie”. Po zakończonej zabawie katecheta zawiesza na tablicy mapę świata (lub przyczepia na magnes wycięte kontynenty w kolorach misyjnych), po czym pyta uczniów, jakie znają dzieci z innych stron świata. Wyjmuje papierowe postaci – Murzynka, Indianina, Eskimosa, Japonkę – i poleca je przypiąć wokół mapy. Pyta, co dzieci wiedzą o tych postaciach? Następnie wyjaśnia, że wiele z nich nie zna jeszcze Pana Jezusa. Nie słyszały o Nim w domu, bo ich rodzice też Go nie znają. Nie słyszały w szkole, bo nie wszystkie mogą do niej chodzić. Nie słyszały w kościele, bo nie wszędzie one są albo są bardzo daleko.

Katecheta wyjaśnia, że są księża, siostry zakonne oraz osoby świeckie, które wyjeżdżają daleko w świat, by mówić o Jezusie tym, którzy Go nie znają. A jak nazywają się takie osoby? (Jeśli nikt nie wie, uczniowie rozwiązują rebus, podając pierwsze litery wyrazów przedstawionych na obrazkach: *mucha, igła, smok, jabłko, oko, nos, aparat, ryba, zegar*). Nauczyciel mówi krótko, kim jest misjonarz, po czym dodaje, że każdy z nas powinien być pomocnikiem misjonarza, bo do każdego z nas Jezus kieruje słowa: „Idźcie i głosćie”. Powinniśmy więc im pomagać, szczególnie w Tygodniu Misyjnym, czyli w czasie, który rozpoczyna Niedziela Misyjna.

Następnie odczytuje krótkie wspomnienia misjonarzy lub relacje dzieci z innych kontynentów, np. z archiwalnych numerów „Świata Misyjnego”. Zadaniem uczniów będzie wskazanie problemów, z jakimi borykają się kraje misyjne (np. głód, brak opieki medycznej, wojny). Po każdym przeczytanym fragmencie katecheta pyta, jak można im pomóc?

Teraz zwięźle przedstawia informacje o Tygodniu Misyjnym (może rozdać je na kartkach wraz z obrazkami lub zakładkami misyjnymi). A jeśli w parafii przewidziane są obchody, to opowiada o tych planach, zachęcając uczniów do udziału w nich. Wyjaśnia, że przeżywanie

Tygodnia Misyjnego jest naszym obowiązkiem – zadaniem, które nam zostawił Jezus-Nauczyciel.

Nauka piosenki i śpiew:

Świata potrzeba Jezusa x3

Zbawić może tylko On

Podsumowanie

Katecheta pokazuje w kalendarzu, kiedy w tym roku przypada Tydzień Misyjny. Rozdaje tabelki z załącznika i wyjaśnia, jak należy je w domu wypełnić (można je napisać lub narysować). Skoro to zadanie jest jakby naszą „pracą domową” pozostawioną przez Pana Jezusa, zachęca uczniów do zaplanowania wcześniej, jakie działania będą podjęte, a także do wystawienia sobie oceny za ich realizację (dzieci mogą o to poprosić kogoś z bliskich). Przypomina o sposobach troski o misję, które wcześniej proponowali sami uczniowie, oraz krótko objaśnia ideę „MOST-u misyjnego, zgodnie z którą M-odlitwa, O-fiara, S-łużba i T-wórczość mogą być podjęte na rzecz misji. Zachęca do uwzględnienia tej idei we własnych działaniach.

Jeśli czas pozwoli, dzieci mogą rozpocząć wypełnianie tabelki przez wpisanie dat (nauczyciel zapisuje kolejne daty na tablicy, uczniowie przepisują), a także ozdobienie tabelki (przypomnienie o kolorach misyjnych).

Modlitwa

Śpiew *Świata potrzeba Jezusa* poprzedzony krótkim wezwaniem katechety w intencji dzieci z krajów misyjnych i misjonarzy.

Praca domowa

Uzupełnienie tabelki; na kartce z bloku przykleić wycięte z gazety (z obrazka lub wydrukowane z Internetu) dziecko z kraju misyjnego,

dorysować misjonarza i tło odzwierciedlające kontynent, na jakim ono żyje.

Aneta Rayzacher-Majewska, dr katechetyki UKSW

Załącznik

Data	Dzień	Moje zadanie misyjne	Ocena
	Niedziela		
	Poniedziałek		
	Wtorek		
	Środa		
	Czwartek		
	Piątek		
	Sobota		

KATECHEZA

PRZYGOTOWUJĄCA DZIECI KLASY III-IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ DO TYGODNIA MISYJNEGO

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE:

- egzystencjalna interpretacja nakazu misyjnego Jezusa;
- przygotowanie do obchodów Tygodnia Misyjnego.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓLWE. UCZEŃ:

- wyjaśnia, że chrzest i zapoczątkowana w nim przyjaźń z Jezusem zobowiązuje do troski o głoszenie Ewangelii na całym świecie;
- definiuje pojęcia „misje” i „misionarz” oraz własnymi słowami opowiada, na czym polega praca misyjna;
- podaje podstawowe wiadomości na temat Tygodnia Misyjnego;
- wylicza niektóre problemy krajów misyjnych i podaje sposoby reagowania na nie podczas Tygodnia Misyjnego.

METODY PRACY NA LEKCJI: pogadanka, analiza ilustracji, uzupełnianie tabeli, praca z tekstem, analiza tekstu, wywiad, śpiew.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: ilustracje przedstawiające harcerzy, ministrantów itp., tabelki z załącznika i kartki do pracy w grupach, obrazki z Jezusem lub misyjne, archiwalne numery czasopism misyjnych, książek lub wydruki z Internetu.

PRZEBIEG LEKCJI

Modlitwa: *Modlitwa na rozpoczęcie lekcji*

Wprowadzenie

Katecheta rozpoczyna od pogadanki z dziećmi na temat tego, które z nich jest harcerzem, piłkarzem, bielanką, ministrantem lub uczestniczy w innych zajęciach dodatkowych. Uczniowie mają krótko opowiedzieć, na czym polegają zbiórki, co muszą robić, jakie mają obowiązki (na wypadek, gdyby nikt z uczniów nie podejmował takiej działalności,

warto mieć ze sobą ilustracje lub rekwizyty związane z takimi zainteresowaniami). W podsumowaniu nauczyciel stwierdza, że w wielu grupach uczestnictwo wiąże się z konkretnymi zadaniami, jak również oznakami przynależności (np. strój). Podobnie jest w Kościele – bycie uczniem Jezusa niesie za sobą pewne obowiązki.

Rozwinięcie

Katecheta rozdaje uczniom tabelkę z załącznika do wypełnienia, poza ostatnim wierszem „szczególne zadanie”. Na początku każdy próbuje uzupełnić ją indywidualnie, po czym wybrane osoby odczytują odpowiedzi, co umożliwia uzupełnienie pustych rubryk.

Odnosząc się do pierwszej odpowiedzi, chrztu świętego jako początku przyjaźni z Jezusem, katecheta wyjaśnia, że obowiązkiem każdego ochrzczonego jest troska o misje, czyli o to, by ludzie na całym świecie poznali Jezusa. Po krótkim przypomnieniu, czym są misje i kim są misjonarze, stwierdza, że chociaż troska o misje powinna trwać cały rok, to są szczególne okresy roku liturgicznego, w których każdy powinien więcej myśleć o tych, którzy jeszcze nie poznali Pana Jezusa. Jednym z nich jest Tydzień Misyjny.

Uczniowie podzieleni na 5 grup otrzymują materiały w kopertach (warto użyć kopert w kolorach misyjnych, utrwalając przy okazji ich znajomość). W kopercie znajdują paski z wiadomościami z załącznika nr 2, a ich zadaniem będzie utworzenie z nich krótkiej informacji, którą przekażą kolegom, zapisując ją na dużej kartce (można rozdać kartki w tych samych kolorach co koperty). Zależnie od własnego pomysłu, kartki dla poszczególnych grup mogą mieć kształt serc, kontynentów itp., by później móc z nich zrobić plakat lub gazetkę ścienną.

Lektura Biblii

Po zapoznaniu się z wynikami pracy każdej grupy, katecheta zwraca uwagę na ostatnie polecenie Jezusa: „Idźcie i głosście” i odczytuje fragment Ewangelii Mt 28,16-20:

Jedenastu zaś uczniów udało się do Galilei na górę, tam gdzie Jezus im polecił. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wąpili. Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata».

(Należy wyjaśnić, że w Ewangelii św. Marka nakaz brzmi „Idźcie i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu”).

Po krótkiej analizie tekstu uczniowie otrzymują obrazek z Jezusem, wklejają do zeszytu i zapisują pod nim zapamiętaną wersję nakazu misyjnego.

Podsumowanie

Uczniowie – w parach lub małych grupach – otrzymują fragmenty „Świata Misyjnego” albo wycinki z innych gazet czy z Internetu, które zawierają świadectwa rówieśników z różnych kontynentów (lub informacje o krajach misyjnych), i przygotowują wywiad, z którego reszta klasy dowie się o największych problemach kraju/kontynentu oraz potrzebach jego mieszkańców. Nauczyciel podsumowuje wywiady przypomnieniem o obowiązku dzielenia się Dobrą Nowiną o Jezusie. Jeśli w parafii planowane są obchody Tygodnia Misyjnego, wtedy przekazuje o nich informację. O ile czas pozwoli, uczniowie uzupełniają ostatni wiersz w tabeli (jeśli nie, robią to w domu).

Modlitwa

Śpiew piosenki *Dzielmy się wiarą jak chlebem*

Praca domowa

1. Ułóż krzyżówkę z hasłem „misje”, której poziome odpowiedzi będą dotyczyć włączenia się w pomoc misjom i obchody Tygodnia Misyjnego.

2. Dla zainteresowanych – jeśli nie znają PDMD – wyszukanie wiadomości o Papieskim Dziele Misyjnym Dzieci i przygotowanie plakatu zachęcającego do włączenia się w jego działalność; a dla dzieci zaangażowanych już w to Dzieło zaplanowanie sposobu wsparcia misji w parafii lub szkole – gazetka ścienna, przygotowanie loterii z fantami, kartek misyjnych na Tydzień Misyjny itp.

Aneta Rayzacher-Majewska, dr katechetyki UKSW

Załącznik 1

PRZYJACIEL JEZUSA	
Początek przyjaźni	
Znak rozpoznawczy	
Obowiązki wobec Boga	
Obowiązki wobec innych	
Dieta	
Szczególne zadanie wynikające z Mt 28,16-20	

Załącznik nr 2

Grupa 1

Niedziela Misyjna została ustanowiona w 1926 r. przez papieża Piusa XI.
Inna nazwa tego dnia to Światowy Dzień Misyjny.
Dzień ten jest zawsze obchodzony w przedostatnią niedzielę października.
Każdego roku z okazji Niedzieli Misyjnej papież wydaje orędzie.
W tym roku Niedziela Misyjna wypada 22 października.

Grupa 2

Na całym świecie nadal są ludzie, którzy nie słyszeli o Bogu.
Dziękami misjonarzom mogą poznać Pana Jezusa i dowiedzieć się, że Bóg ich kocha.
O działalności misjonarzy dowiadujemy się z gazet misyjnych, książek, Internetu, spotkań w parafii.
Szczególną pomocą, jaką każdy z nas może dać misjonarzowi, jest modlitwa w jego intencji i innych ludzi.
Jedną z modlitw jest różaniec misyjny w pięciu kolorach oznaczających pięć kontynentów.

Grupa 3

Kolor zielony nawiązuje do zieleni afrykańskich lasów, jest też kolorem nadziei.
Kolor czerwony - podkreśla kolor skóry Indian, rdzennych mieszkańców Ameryki.
Kolor biały oznacza kolor skóry Europejczyków i szat papieskich.
Kolor niebieski symbolizuje Australię i wody Oceanu Spokojnego z licznymi wyspami.
Kolor żółty przypomina ludy Azji, najliczniejsze na świecie, o których mówi się, że ich skóra jest żółta.

Grupa 4

Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci dąży do rozpalenia miłości do misji w sercach wszystkich dzieci.
Zwraca uwagę najmłodszych chrześcijan na potrzeby ich rówieśników nie znających Jezusa.
Przez modlitwę dzieci towarzyszą misjonarzom i wspierają ich w trudnej pracy na misjach.
Dla misji można organizować różne akcje np. festyny, przedstawienia, kiermasze.
W intencji misji można też składać ofiary materialne, ale i z własnego cierpienia, choroby.

Grupa 5

Zanim Jezus wstąpił do nieba, powiedział uczniom: „Idźcie i głosście Ewangelię”.
Jako uczniowie Jezusa musimy dbać o to, by poznali Go ludzie na całym świecie.
Pomoc misjom i misjonarzom jest naszym obowiązkiem.
Nie trzeba wyjeżdżać do Afryki albo Azji, żeby pomagać misjom.
Święta Teresa od Dzieciątka Jezus nigdy nie była na misjach, a została ich patronką.

KATECHEZA

PRZYGOTOWUJĄCA DZIECI

KLASY V i VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ DO TYGODNIA MISYJNEGO

CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE:

- uświadomienie powszechności nakazu misyjnego Jezusa jako zobowiązania dla wszystkich ochrzczonych;
- ukazanie możliwości wspierania działalności misyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem Tygodnia Misyjnego.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓLWE. UCZEŃ:

- własnymi słowami przytacza nakaz misyjny Jezusa i omawia wynikające z niego zobowiązania dla każdego chrześcijanina;
- wylicza problemy, z jakimi muszą zmierzyć się misjonarze oraz sposoby wspierania ich w pokonywaniu tych trudności;
- uzasadnia potrzebę pomocy materialnej i duchowej misjom;
- poprawnie podaje datę tegorocznego Tygodnia Misyjnego oraz przykłady włączenia się w jego obchody w domu, parafii i szkole.

METODY PRACY NA LEKCJI: zabawa: „Kim jestem?“, burza mózgów, praca z tekstem, SMS, notatka.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: papierowe telefony, zeszyty, kartki do pracy w grupach, kartka z treścią załącznika nr 2 ewentualnie czasopisma misyjne do pracy w grupach.

PRZEBIEG LEKCJI

Modlitwa: *Modlitwa na rozpoczęcie lekcji*

Wprowadzenie

Katecheta zapowiada zabawę „Kim jestem”. Każde dziecko może zadać jedno pytanie tak sformułowane, by katecheta odpowiadał tylko „tak” lub „nie”. W klasach słabszych można na początku przedstawić poszukiwaną osobę, podając np. hasło: „wiera” lub „zadanie”.

Rozwiązaniem będzie słowo „chrześcijanin” – ważne, by nie ulec, gdy uczniowie powiedzą „misjonarz”.

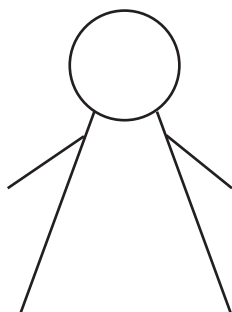
Rozwinięcie

Katecheta stwierdza, że każdy chrześcijanin ma do wykonania ważne zadania, które wynikają z sakramentu chrztu. Uczniowie próbują wymieniać te zadania, a katecheta (lub wybrane dziecko) zapisuje je na tablicy, pozostali w zeszytach:

Obowiązki chrześcijanina

wobec Boga

wobec ludzi

Jednym z zadań wynikających z chrztu jest troska o misję. Wszyscy ludzie wierzący są odpowiedzialni za to, by każdy mieszkaniec świata usłyszał Dobrą Nowinę o Jezusie. Takie zadanie otrzymaliśmy od Jezusa. Usłyszeli je apostołowie zanim Chrystus wstąpił do nieba, a my je odczytujemy z Biblii, ale także słyszymy w kościele.

Lektura Biblii

Katecheta rozdaje uczniom papierowe telefony (załącznik 1). Po wysłuchaniu tekstu, uczniowie formułują SMS-a streszczającego treść fragmentu biblijnego (warto zachęcić dzieci do takich sformułowań, które będą zrozumiałe dla ich rówieśników).

Mt 28,16-20:

Jedenastu zaś uczniów udało się do Galilei na górę, tam gdzie Jezus im polecił. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili.

Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata».

Po wykonaniu pracy ochotnicy odczytują swoje SMS-y, a katecheta zachęca, by wszyscy uczniowie wymienili się papierowymi telefonami lub podarowali je komuś z domowników albo zostawili w kościele itp. (w SMS-ach warto dodać biblijny adres nakazu misyjnego).

Katecheta krótko komentuje wypowiedzi dzieci, podkreślając jak istotna dla apostołów była realizacja nakazu misyjnego – jako przykład cytuje Apostoła Narodów:

Świadom jestem ciężącego na mnie obowiązku. Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii! Gdybym to czynił z własnej woli, miałbym zapłatę, lecz jeśli działam nie z własnej woli, to tylko spełniam obowiązeki szafarza. Jakąż przeto mam zapłatę? Otóż tę właśnie, że głosząc Ewangelię bez żadnej zapłaty, nie korzystam z praw, jakie mi daje Ewangelia. Tak więc nie zależąc od nikogo, stałem się niewolnikiem wszystkich, aby tym liczniejsi byli ci, których pozyskam. Dla Żydów stałem się jak Żyd, aby pozyskać Żydów. Dla tych, co są pod Prawem, byłem jak ten, który jest pod Prawem - choć w rzeczywistości nie byłem pod Prawem - by pozyskać tych, co pozostawali pod Prawem. Dla nie podlegających Prawu byłem jak nie podlegający Prawu - nie będąc zresztą wolnym od prawa Bożego, lecz podlegając prawu Chrystusowemu - by pozyskać tych, którzy nie są pod Prawem. Dla słabych stałem się jak słaby, by pozyskać słabych. Stałem się wszystkim dla wszystkich, żeby w ogóle ocalić przynajmniej niektórych. Wszystko zaś czynię dla Ewangelii, by mieć w niej swój udział (1 Kor 9,16-23).

Uczniowie próbują interpretować usłyszane słowa w kontekście działalności misjonarzy. Katecheta uświadamia, jak bardzo misjonarze potrzebują wsparcia. Zanim zaczną głosić Ewangelię słowem, zwykle

głoszą ją swoim życiem, zachowaniem – są lekarzami, nauczycielami, opiekunami... Potrzebują wsparcia zarówno materialnego, jak i duchowego, dlatego tak ważne jest nasze włączenie się w działalność misyjną – modlitwą, wyrzeczeniami, ofiarą, a także uświadamianiem innym ich zadań misyjnych. Okazją do tego jest Tydzień Misyjny.

Katecheta na tablicy zapisuje punkty, które uczniowie mają opracować w zeszytach na podstawie tekstów czytanych przez niego lub wybrane osoby (załącznik 2):

Co? (Tydzień Misyjny)

Kiedy? (data)

Gdzie? (w Polsce, w domu, w szkole, w parafii)

Jak obchodzić? (...)

Podsumowanie

Uczniowie podzieleni na 5 grup otrzymują kartki, na których z jednej strony zapisują problemy współczesnego świata (mogą je podzielić według kontynentów), a z drugiej pomysły zaradzenia im, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania działalności misyjnej. Dla ułatwienia pracy warto przekazać każdej grupie kilka egzemplarzy czasopism misyjnych.

Po zapoznaniu się z wynikami prac poszczególnych grup, katecheta przypomina datę Tygodnia Misyjnego, podaje strony w Internecie, na których uczniowie mogą znaleźć więcej informacji o działalności misyjnej.

Modlitwa: spontaniczna, zainicjowana przez katechetę, w intencji mieszkańców krajów misyjnych i misjonarzy.

Praca domowa

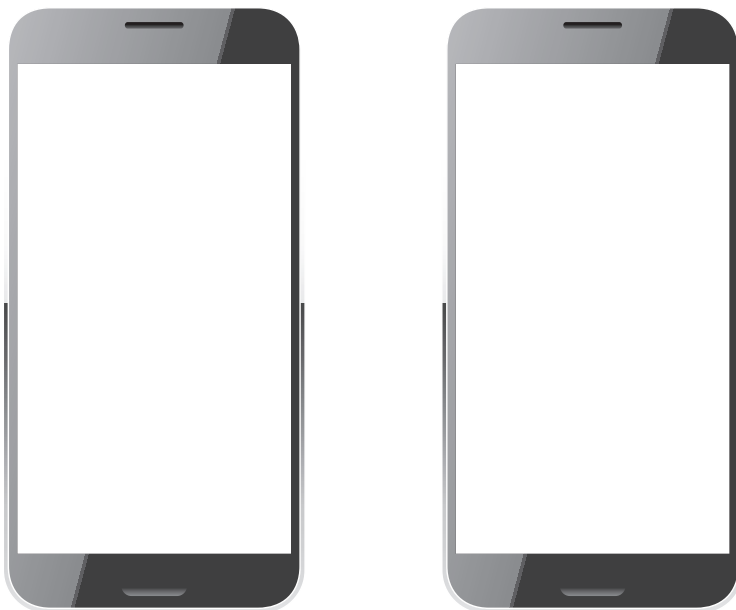
1. Napisz list do kolegi/koleżanki, zachęcający do obchodów Tygodnia Misyjnego. Jego myślą przewodnią niech będą słowa Jezusa „Idźcie i głoscie”.

2. Dla chętnych – odnaleźć informacje o wybranej inicjatywie misyj-

nej prowadzonej przez instytucję lub zgromadzenie zakonne, w którą mogą włączyć się dzieci i młodzież nie tylko w Tygodniu Misyjnym.

Aneta Rayzacher-Majewska, dr katechetyki UKSW

Załącznik 1

Załącznik 2

Tydzień Misyjny to jeden z uprzywilejowanych okresów działalności misyjnej. Rozpoczyna się od Światowego Dnia Misyjnego, czyli Niedzieli Misyjnej, która zawsze przypada w przedostatnią niedzielę października. W tym roku będzie trwał od 22 do 28 października. W Polsce Tydzień Misyjny obchodzony jest w różnych środowiskach – przede wszystkim świętują go parafie, ale nie brak także inicjatyw w szkołach, zwłaszcza tych, w których działają koła lub ogniska misyjne. Ważne jest, by o Tygodniu Misyjnym pamiętać również w domach i otaczać modlitwą i wsparciem pracę ludzi, którzy udali się do odle-

głych zakątków, by głosić Dobrą Nowinę. Ten szczególny czas ma nam uświadamić potrzebę troski o misje nie tylko od święta czy raz w roku, ale na co dzień. Codziennie bowiem potrzebna jest modlitwa za misjonarzy oraz tych, którzy jeszcze nie znają Pana Jezusa. Potrzebna jest też solidarność z rówieśnikami z całego świata – przez poznawanie ich problemów, mówienie o ich trudnościach oraz próby ich rozwiązania poprzez organizowane zbiórki, podejmowane akcje i upowszechnianie wiedzy, bo biada nam, gdybyśmy nie głosili Ewangelii.

NIEDZIELA – 22 X

MSZA ŚWIĘTA

Komentarz na wejście

Stajemy dziś wokół ołtarza, aby razem z całym Kościołem modlić się w intencji dzieła misyjnego. „Idźcie i głosście” – to wezwanie Pan Jezus kieruje do każdego z nas, bo każdy, niezależnie ile ma lat, jest wezwany do dzielenia się z innymi Dobrą Nowiną. Dlatego dziś, w Światowy Dzień Misyjny, chcemy odpowiedzieć Jezusowi: „Tak, poślij mnie, Panie! Pragnę być Twoim misjonarzem, to znaczy chcę, aby wszyscy mogli rozpoznać we mnie chrześcijanina”.

W dzisiejszej liturgii modlimy się również za papieża Franciszka, który przewodniczy Papieskim Dziełom Misyjnym, i za osoby odpowiedzialne za ożywianie ducha misyjnego w nas i naszych parafiach oraz za misjonarzy i misjonarki każdej narodowości na świecie.

Homilia

Rekwizyty do homilii

Do pomocy będzie potrzebny asystent. Można go wybrać wcześniej i omówić z nim poszczególne rekwizyty:

- jakieś przedmioty (np. plecak, rower, czapka, itp.)*
- slajdy (zdjęcia przyrody, zwierząt, ludzi, planety Ziemi, kosmosu itp.)*
- „moneta” (można ją wykonać z tektury, pianki lub styropianu w dużym, widocznym rozmiarze. Z jednej strony umieszczamy przykazanie miłości Boga, a z drugiej miłości bliźniego)*
- slajdy z misji lub spot z CD albo list ze „Świata Misyjnego” nr 5/2017, str. 10, 17 lub 21*
- budzik misyjny.*

Ksiądz pokazuje dzieciom rekwizyty: plecak, rower, czapkę itp.

Czy wiecie, czyje to rzeczy? Do kogo należą? Są to rzeczy waszego kolegi, trzeba więc je zwrócić Czarkowi.

Zaprasza chłopca i wszystko mu oddaje. Może go też zapytać, od kogo otrzymał poszczególne przedmioty.

Czarek ma jeszcze o wiele cenniejsze „skarby”: kochających rodziców, dom, przyjaciół, szkołę, w której się uczy, kościół, w którym się modli, słońce, które go ogrzewa, powietrze, którym oddycha... Ale czy słońce i powietrze należą do Czarka? Nie, choć ma on prawo z nich korzystać.

Kapłan przedstawia slajdy ze zdjęciami przyrody, zwierząt, ludzi, Ziemi, kosmosu.

Kto stworzył świat? Cały wszechświat – i my także – należy do Pana Boga. To On dał nam te wszystkie wspaniałości, ponieważ jest naszym Ojcem i bardzo nas kocha. Wszystko co mamy, mamy od Niego.

Prezentuje kolejny rekwizyt z przykazaniem miłości.

A czego Pan Bóg może od nas oczekiwać? *Teraz prosi dzieci, by odczytały napis z jednej strony „krążka”:* „Kochaj Pana Boga z całego serca, z całej duszy, ze wszystkich sił”. Pan Bóg pragnie od nas tylko jednego, aby kochać Go najmocniej na świecie – myślami, słowami i czynami – wypełniając Jego przykazania. A co się należy od nas drugiemu człowiekowi? *Dzieci odczytują napis znajdujący się na drugiej stronie „monety”:* „Kochaj bliźniego jak siebie samego”.

Każdy się cieszy, gdy ma coś dobrego na własność, ale samo posiadanie rzeczy i używanie ich w samotności nie sprawi prawdziwej radości na długo. Pan Bóg tak nas wymyślił, że potrzebujemy dzielić się z innymi tym, co mamy, żeby być naprawdę szczęśliwymi. Stąd też nieustannie coś oddajemy i to czyni nas lepszymi. Mama albo babcia oddają swój czas i serce rodzinie i przygotowują np. pyszny obiad. Rodzice oddają część ciężko zarobionych pieniędzy, żeby ich dzieci miały dach nad głową, jedzenie i mogły się uczyć. A jak kocha Pan Jezus? (We wszystkim był posłuszny Bogu Ojcu, a za ludzi oddał życie).

Ksiądz wyświetla slajdy ze zdjęciami misjonarzy.

Czy wiecie, kim są osoby, które widzicie na zdjęciach? (Misjonarzami). Co one robią? (Pomagają, uczą, leczą, udzielają chrztu). Dlaczego to robią? (Bo kochają Jezusa i ludzi). Kto ich posłał na misje? (Pan Jezus). Tak, misjonarze oddają swój czas, talenty, plany na życie, bliskość rodziny, żeby głosić Ewangelię i kochać jak Pan Jezus, nawet oddając swoje życie.

Ksiądz pokazuje „budzik misyjny” (nastawia go, by dzieci usłyszały dźwięk).

Co to za przedmiot? Do czego służy? Dziś obchodzimy Niedzielę Misyjną, a ten budzik ma obudzić wszystkich uczniów Jezusa do działalności na rzecz misji, do jeszcze większej miłości Pana Boga oraz bliźnich. Dzisiaj Kościół na całym świecie modli się i wspiera misje. Robimy to również my i cała nasza rodzina parafialna. Dziś wszyscy jesteśmy misjonarzami – mali i duzi, dorośli i dzieci, zdrowi i chorzy. I nie są nam potrzebne bilety na lot do Afryki. Wystarczą ręce złożone do modlitwy i kochające serca, które potrafią się dzielić. Z miłości do Pana Boga oraz bliźnich oddajemy coś, co należy do nas, aby pomóc komuś poznać Jezusa. Tak jak to czynią misjonarze.

Modlitwa wiernych

Bogu Ojcu, pełnemu miłości i miłosierdzia, powierzmy z ufnością sprawy całego świata misyjnego:

– Módlmy się za Kościół święty, aby z wiarą i miłością głosił Ewangelię całemu światu. *Ciebie prosimy...*

– Módlmy się za papieża Franciszka, aby Duch Święty umacniał go i prowadził. *Ciebie prosimy...*

– Módlmy się za Papieskie Dzieła Misyjne oraz misjonarzy i misjonarki, którzy z odwagą niosą światło wiary ludziom cierpiącym z braku nadziei, pokoju i miłości. *Ciebie prosimy...*

– Módlmy się za nasze szkoły, parafie i wspólnoty, aby zawsze były otwarte na Papieskie Dzieła Misyjne. *Ciebie prosimy...*

– Módlmy się za zmarłych, którzy za życia troszczyli się o sprawy misji, aby Pan Bóg przyjął ich do swojego królestwa. *Ciebie prosimy...*

– Módlmy się za nas samych, abyśmy potrafili z zapałem, odwagą i miłością odpowiadać Jezusowi: „Tak, poślij mnie”. *Ciebie prosimy...*

Boże, nasz Ojczy, Ty z miłości do nas posłałeś na świat swojego Syna Jezusa. Prosimy, wysłuchaj nasze prośby i rozpal w nas ducha misyjnego. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Sekretariat PDMD, Warszawa

ROZWAŻANIA RÓŻAŃCOWE

Tajemnice radosne

1. Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie

Każdy z nas lubi niespodzianki, nieoczekiwane dary... Dla Maryi taką niespodzianką było pojawienie się Anioła Gabriela. Ów niebiański posłaniec stanął nagle przed Nią i powiedział: *Bądź pozdrowiona pełna łaski, Pan z Tobą*. Wtedy Maryja dowiedziała się, że została wybrana, a jednocześnie posłana. Otrzymała wyjątkową misję – być Matką Syna Bożego! I wypełniła ją najlepiej, jak potrafiła.

A my? Czy rozpakowaliśmy już prezent, który otrzymaliśmy od Jezusa? Jeśli tak, to idźmy i głosmy. Podzielmy się nim z innymi! A jeśli jeszcze nie odkryliśmy Bożej niespodzianki, to powiedzmy: „Oto ja, pošlij mnie”. Pan Jezus na pewno pomoże nam wyruszyć w drogę i będzie nam towarzyszył.

AKTYWIZACJA: Każde dziecko przygotowuje z papieru anioła (wzór w załączniku – wycina go dwukrotnie i obie części skleja skrzydełkami, by można było go postawić). Na pojedynczych kartkach wypisuje zadania do wykonania, np. *Staraj się wykonywać polecenia rodziców natychmiast, kiedy cię o coś poproszą, Nie grymas przy jedzeniu, Pamiętaj o modlitwie za swoją rodzinę*. W środek aniołka wklejamy losowo wybrane karteczki z zadaniami. Dzieci wymieniają się aniołkami i „rozpakowują swój prezent”, starając się odpowiedzieć Panu Bogu „tak”, jak uczyniła to Maryja. Jeśli nabożeństwo różańcowe odbywać się będzie w kościele, a nie było możliwości wspólnego wykonania aniołów, można wcześniej poprosić dzieci, aby zrobiły je w domu i przyniosły na nabożeństwo. Wtedy karteczki z zadaniami rozdajemy w kościele. Dzieci mogą wymieniać się aniołkami podczas każdego nabożeństwa, dzięki czemu będą miały do wykonania inne zadanie.

Ale można też skoncentrować się na jednym wylosowanym zadaniu przez cały okres modlitwy różańcowej.

2. Nawiedzenie świętej Elżbiety

Jeśli byliśmy w górach, to pamiętamy, ile trudu trzeba włożyć, by pokonać górski szlak. Czasem nogi odmawiają posłuszeństwa, czasem trzeba zrezygnować z dalszej wędrówki, bo szlak okazuje się zbyt skomplikowany. Aż trudno sobie wyobrazić, że biegniemy w górach. A Maryja biegła! Biegła, bo radość, którą czuła po spotkaniu z aniołem, była tak silna, że pragnęła się nią z kimś podzielić. I nie narzekła, że bolą Ją nogi, że pogoda nieodpowiednia i nie zrezygnowała w połowie drogi, bo Pan był z Nią! Czuła Jego obecność. On dodawał Jej sił! Nam także Pan Bóg na drogę daje wszystko, czego potrzebujemy. Tylko wstańmy i idźmy!

AKTYWIZACJA: Każde dziecko wykonuje mapę, na której rysuje wysokie góry, rzekę, drzewa i łąki itp. Zaznacza na niej swoje słabsze i lepsze strony. Mapa ma pomóc nazwać własne zalety i wady. Jeśli potrafimy dostrzec w sobie niedoskonałości i je nazwać, to potem łatwiej je korygować, naprawiać...

Wskazówka dodatkowa: na nizinach mapy dzieci rysują swoje zalety i drobne niedoskonałości, a terenach górzystych wpisują to, z czym trudniej im walczyć. Na mapie powinien też znaleźć się „specjalny szlak”, który prowadzi do Jezusa (to pozostawiamy inwencji dziecka).

3. Narodzenie Pana Jezusa

Każdy z nas był kiedyś na wakacjach albo przynajmniej choć raz spał poza domem. I na pewno jest to przyjemne wspomnienie. Od czasu do czasu miło jest odwiedzić jakieś inne miejsce i gdzieś przenoćować, np. u babci. Pomyślmy, jak czuje się człowiek, który po 150 km pieszej wędrówki dochodzi do jej celu i nie znajduje miejsca do przenocowania. Z pewnością bardzo źle. A w takiej sytuacji znalazła się Maryja, która spodziewała się narodzin Dziecka.

Pan Jezus przychodzi do każdego człowieka. A czy my jesteśmy przygotowani na Jego przyjście? Czy „drzwi” naszych serc są dla Niego otwarte? I czy nasze serca są czyste?

AKTYWIZACJA: Na nabożeństwo dzieci przynoszą klucz na dłuższej tasiemce i tak zawieszają go sobie na szyi, by móc nim dotknąć okolic serca. Dotykają go, kładąc jednocześnie rękę na sercu, i w ciszy zastanawiają się, czy uda się im otworzyć „drzwi” swego serca na spotkanie z Jezusem? Czy może trzeba oczyścić klucz (tzn. poprawić swoje zachowanie)? A może należy wymienić zawiasy w „drzwiach” (zmienić złe przyzwyczajenia)? Podczas tego rodzaju wizualizacji można podać dzieciom kilka propozycji do rozważenia w czasie modlitwy w domu, np. „Jaki grzech popełniam najczęściej?”, „Czym najczęściej zasmucam rodziców?”, „Czy chętnie pomagam w drobnych pracach domowych?”, „Czy potrafię cieszyć się z drobiazgów?”, „Czy Pan Jezus patrząc na mnie, częściej się uśmiecha czy smuci?”, „Kiedy ostatnio sprawiłem komuś radość?”.

4. Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni

Doskonale wiemy, że każdy lubi otrzymywać podarunki. A co by się stało, gdybyśmy niedawno otrzymany prezent mieli ofiarować komuś innemu? Czy oddalibyśmy go bez wahania? Bez smutku? Z radością?

Jeśli sobie uświadomimy, że wszystko co posiadamy, pochodzi od Pana Boga, to z pewnością potrafimy oddać Mu wszystko, bez poczucia straty. Postarajmy się zatem ofiarować Mu to, co mamy, każdy dzień, każdą noc, każdą radość i każdą trudność, a wtedy wędrówka z Nim będzie dla nas radością. Idźmy więc i dzielmy się Jezusem z innymi! Pokażmy wszystkim, jak dobry jest Pan!

AKTYWIZACJA: Na sercach wyciętych z papieru dzieci wypisują zdanie: „Panie Boże, chcę Ci ofiarować swoich rodziców, swój dom, czas i modlitwę”. Mogą też zapisać własne pomysły. Gotowe serca składają w koszyczku przed figurą Maryi lub w innym miejscu w kościele.

5. Odnalezienie Pana Jezusa w świątyni

Na pewno niejednemu z nas zdarzyło tak dobrze bawić z przyjaciółmi, że nie zauważyliśmy, że pora wracać do domu. Albo wyjątkowo długo wracaliśmy ze szkoły, bo „na chwilę” zatrzymaliśmy się na placu zabaw... Czasem, w wirze codziennych spraw i obowiązków, łatwo można się zapomnieć. A jeszcze łatwiej zagubić w życiu to, co jest najważniejsze. Postarajmy się zatem tak zaplanować dzień, aby nie zabrakło w nim również czasu na modlitwę, abyśmy nie stracili ani jednej minuty z czasu, który został nam dany. Pamiętajmy, by podczas naszej wędrówki zawsze trzymać się Jezusa, bo wtedy nigdy nie będziemy musieli Go szukać!

AKTYWIZACJA: Dzieci samodzielnie przygotowują tekturowe zegary (z papieru technicznego wycinają koło), wzorując się na szablonie. Na tarczy w miejsce cyfr wpisują plan swojego dnia (od zewnątrz koła do środka) W taki sposób, aby zaznaczyć, ile czasu przeznaczą na modlitwę, ile na zabawę, ile na naukę, a ile na pomoc innym itp. Postanowienia dotyczące modlitwy zaznaczają innym kolorem, aby podkreślić ważność rozmowy z Bogiem. Zegary zabierają do domu i zawieszają w takim miejscu, aby nie zapominać o tym, co najważniejsze.

Edyta Gabała, katechetka, archidiec. poznańska

Tajemnice światła

Osoby: misjonarz (M), dziecko (Dz), narrator (N)

1. Chrzest Pana Jezusa w Jordanie

N: „Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie” (Łk 3, 22).

M: Słyszysz, Bóg Ojciec podczas twójgo chrztu nazywa cię swoim umiłowanym dzieckiem.

Dz: Ale przecież te słowa były powiedziane podczas chrztu Pana Jezusa, to o Nim Bóg Ojciec tak mówi.

M: Tak, ale każdy z nas na mocy chrztu staje się Jego umiłowanym dzieckiem, i Ty, i ja, każdy!

Dz: Aaa, już rozumiem! Skoro jestem umiłowany jak Jezus, to i zadania mam jak On – mam być świadkiem miłości Boga do każdego człowieka!

2. Cud w Kanie Galilejskiej

N: „Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie” (J 2, 5).

M: Na weselu w Kanie Galilejskiej państwa młodych spotkała przykra niespodzianka.

Dz: Tak, znam tę biblijną opowieść.

M: Ale na szczęście ktoś przyszedł im z pomocą...

Dz: Wiem! Matka Boża! To Ona poprosiła swojego Syna, by im pomógł!

M: To prawda! A wiesz, że i my możemy Ją o to prosić?

Dz: Oczywiście, możemy zwracać się do Niej z prośbami, kiedy potrzebujemy pomocy, kiedy coś nam nie wychodzi lub coś nas smuci.

M: Ale trzeba też pamiętać, by Matce Bożej za tę pomoc dziękować.

3. Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia

N: „Odtąd począł Jezus nauczać i mówić: «Nawracajcie się, albowiem bliskie jest królestwo niebieskie»” (Mt 4, 17).

M: Jezus po swoim zmartwychwstaniu stawia przed swoimi uczniami bardzo ważne zadanie. Mają kontynuować Jego dzieło.

Dz: Tak, uczniowie byli świadkami Jego nauczania i głoszenia królestwa Bożego, teraz kiedy Jezus jest w niebie, to oni mają to robić.

M: My też jesteśmy świadkami nauczania Pana Jezusa. Mamy przecież zapisy w Ewangelii.

Dz: Jesteśmy również adresatami Jezusowego wezwania „Idźcie i głosście”.

M: Dokładnie tak! Musimy być Jego świadkami, Jego pracownikami wszędzie tam, gdzie jesteśmy.

4. Przemienienie na górze Tabor

N: „Panie dobrze, że tu jesteśmy” (Mt 17, 4).

M: Też się cieszę, że tu jesteśmy.

Dz: Gromadzimy się wspólnie na modlitwie.

M: Tak, razem możemy wyprosić wiele łask u naszej Mamy. Możemy prosić Ją o naszą przemianę.

Dz: Jaką przemianę? Taką jak Jezusa na górze Tabor?

M: O przemianę naszego serca, naszego życia.

Dz: Rozumiem, o nasze codzienne nawrócenie! Byśmy stawali się autentycznymi głosicielami Jezusa.

5. Ustanowienie Eucharystii

N: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje” (Mt 26, 26).

M: Jezus zostaje z nami.

Dz: Jest z nami obecny w Najświętszym Sakramencie.

M: Ale umacnia nas też wspaniałym pokarmem.

Dz: Tak, zostawił nam Eucharystię! Pokarm naszej duszy.

M: W ten sposób umacnia nas do bycia świadkami. Idźcie i głoscie! Ja was w tej drodze umocnię i pokrzepię!

Martyna Zielińska, katechetka, archidiec. częstochowska

Tajemnice bolesne

Dzisiaj udamy się z Panem Jezusem w drogę. Będzie to Jego droga krzyżowa. Przejdziemy razem z Nim przez wąskie ulice Jerozolimy, mijając rzesze ludzi, z których większość przybyła tam na święto Paschy.

Naszej wędrówce z Jezusem będą towarzyszyć misjonarze, którzy wieści o wydarzeniach na Golgocie niosą na cały świat.

1. Modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu

Panie Jezu, swoją drogę krzyżową rozpocząłeś od modlitwy. Każdego poranka dzieci w Afryce zmierzają w stronę wschodzącego słońca, aby sięść i rozpocząć rozmowę z Bogiem.

Mały misjonarzu, zapamiętaj słowa księdza Macieja pracującego w Zambii: „Módl się za mnie, a ja za ciebie, abyśmy kiedyś byli razem w niebie”.

2. Biczowanie Pana Jezusa

Panie Jezu, nie zdążyłeś jeszcze wziąć krzyża na swe ramiona,

a już zostałeś okaleczony. Na swojej drodze dorostania wiele dzieci z Salwadoru w Ameryce Środkowej potyka się o lawinę przemocy, zanim jeszcze staną się dorosłymi.

Mały misjonarzu, za księdzem Bogdanem pracującym w Wenezueli powtarzaj słowa: „Daj mi cierpieć z cierpiącymi! Dla takiej misji warto żyć i umierać”.

3. Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa

Panie Jezu, zostałeś szyderczo ukoronowany, bo Twoi oprawcy nie wiedzieli, jak wielkie jest Twoje królestwo. Teraz okrutnie ubiczowany idziesz z krzyżem i w cierniowej koronie na głowie.

Mały misjonarzu, zacznij od słów księdza Michała pracującego w Papui Nowej Gwinei: „Czasami wiatr wieje w oczy, a mimo to idziemy do przodu”.

4. Droga krzyżowa Pana Jezusa

Panie Jezu, po Twoich śladach szła Weronika, by w pewnej chwili otrzeć Ci pokrwawioną twarz. Ta jej misyjna iskra czynienia dobra trwa nadal.

Mały misjonarzu, zapisz sobie słowa młodego człowieka z Bangladeszu, które wypowiedział do misjonarki: „Wiesz, siostrze, w moim kraju niektórzy mówią, że katolicy to źli ludzie, a przecież ci, którzy nam pomagają, to właśnie katolicy”.

5. Śmierć Pana Jezusa na krzyżu

Panie Jezu, Ty umierasz na krzyżu, ale apostołowie kontynuują Twoją drogę, a idąc rozpalają wiarę w sercach innych narodów.

Mały misjonarzu, uwierz w zasadę, którą wyznaje ksiądz Bernard z Kaszub: „Kto chce innych rozpalać, sam musi płonąć”.

Pan Jezus wiedział, że przyprowadzanie ludzi do Boga może się odbywać tylko w drodze: *Idąc nauczajcie*. Stąd też tak pilna i potrzebna jest działalność misjonarzy pośród ludów, aby dawać świadectwo przyjaźni z Jezusem.

AKTYWIZACJĄ MOŻLIWA DO WYKONANIA W CZASIE NABOŻEŃSTWA RÓŻAŃCOWEGO:
HASŁO: UDAJMY SIĘ W DROGĘ Z PANEM JEZUSEM

Materiały:

1 żółta okrągła chusta, 4 czarne chusty i 1 biała (prostokątne lub kwadratowe) oraz duża świeca i mała świeczka.

Przebieg:

1. Rozkładamy żółtą chustę.

2. Na środku stawiamy zapaloną świecę. Zapraszamy dzieci do prezbiterium i razem z nimi staramy się sformułować następujące wnioski:
Jezus jest światłem świata.

Jezus przynosi człowiekowi uzdrowienie.

Jezus przynosi człowiekowi królestwo niebieskie.

Jednak niektórzy ludzie wolą noc i ciemność zamiast światła.

W ich sercach panuje ciemność.

Chcą zabić Jezusa.

Jezus ma umrzeć.

3. Wokół żółtej chusty ze świecą z czarnych chust tworzymy krzyż, a następnie staramy się dojść do następujących odpowiedzi:

Jezus niesie ciężki krzyż. Niesie na nim ludzkie zło.

Niesie wszystkie cierpienia ludzi.

Niesie cierpienia tego świata.

Jezus zostaje przybity do krzyża.

Umiera na krzyżu.

4. Gasimy dużą świecę. Zapalamy małą świeczkę i stawiamy obok krzyża, ukazując dzieciom, że:

Pod krzyżem stoi Maryja, Matka Jezusa.

Nosiła Jezusa pod sercem. Ona Go urodziła. Z Jezusem uciekała do Egiptu, by uchronić Go od śmierci. Maryja idzie teraz z Jezusem drogą krzyżową. Bierze swojego Syna w ramiona. W Jej sercu jest ogromny ból.

Przypominają Jej się słowa Symeona: „Twoją duszę miecz przeniknie”. Maryja zawija ciało Jezusa w białą tkaninę. Jezus zostaje złożony do grobu.

5. Białą chustą nakrywamy żółtą chustę i wygaszoną świecę. Jezus zmartwychwstał i już Go nie ma w grobie. Pozostali tylko apostołowie wraz z Maryją. Trwali na modlitwie i dzielili się chlebem. Po zesłaniu Ducha Świętego zaczęli iść i głosić.

6. Po chwili ciszy śpiewamy piosenkę: *Dzielmy się wiarą jak chlebem.*

7. Następnie modlimy się:

Panie Jezu, rozbudź w nas ewangeliczne pragnienie dzielenia się skarbem wiary ze wszystkimi, których stawiasz na naszej drodze. Daj naszym słowom entuzjazm, a czynom szczerość, przez które staniemy się rybakami ludzi, idąc i nauczając Ewangelii. Amen.

8. Można poprosić dzieci, by chustami czy serwetami przyozdobiły pusty „grób”, tak by uzyskał znaki życia.

dk. Andrzej Patrzykąt, diecezja pelplińska

Tajemnice chwalebne

1. Zmartwychwstanie Pana Jezusa

Podczas przygotowań do Świąt Wielkanocnych zobaczyłam w zakrytści dwóch chłopców wpatrzonych w krzyż. Jeden drugiemu tłumaczył, jak bardzo Pan Jezus nas kocha, skoro umarł za nas na krzyżu, a potem zmartwychwstał.

Od tamtej pory zmartwychwstanie kojarzy mi się z tym obrazem. Dzieci głoszą Ewangelię – jeden drugiemu mówiąc o cudzie zmartwychwstania. Czy ja tak potrafię?

Panie Jezu, pomóż mi moją postawą głosić Ewangelię o Twoim zmartwychwstaniu.

2. Wniebowstąpienie Pana Jezusa

W Peru w jednej z misyjnych kaplic, do których docieraliśmy z Ewangelią, był wizerunek Pana Jezusa wstępującego do nieba.

Bardzo prosty, nieduży, ale wyrazisty i zwracający uwagę. Pan Jezus wstępuje do nieba. Wypełnił swoją ziemską misję i idzie dalej.

Służąc misjom, głosząc Ewangelię musimy przez cały czas być wpatrzeni w niebo, w Jezusa, na chwałę którego wszystko robimy.

Panie Jezu, dodawaj mi sił w zanoszeniu Ciebie innym.

3. Zesłanie Ducha Świętego

Któregoś wieczoru do kościoła, w którym się modliłam, wszedł chłopiec. Szybkim krokiem podszedł do figury Pana Jezusa, przyłożył do niej rękę, zamknął oczy i gorliwie się modlił. Po chwili skończył i wyszedł.

To zdarzenie przypomniało mi zesłanie Ducha Świętego, który przychodzi niespodziewanie i z wielką mocą. Czasem tak niewiele potrzeba, choćby mały czyn, by dać świadectwo swojej wiary.

Duchu Święty, pomagaj mi w głoszeniu Ewangelii małymi czynami.

4. Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny

W każdej kaplicy czy kościele na misjach obecny jest często wizerunek Maryi Wniebowziętej. Każde dziecko chce być obok swojej mamy, dlatego Maryja zostaje wzięta do nieba, aby być blisko Syna, ale cały czas pozostaje też wśród nas, bo wszyscy jesteśmy Jej dziećmi.

Maryjo, pomagaj nam być zawsze blisko Ciebie i trwać przy Jezusie, a także dawać Ciebie i Twego Syna tym, których spotykamy na swej drodze.

5. Ukoronowanie Maryi na Królową Nieba i Ziemi

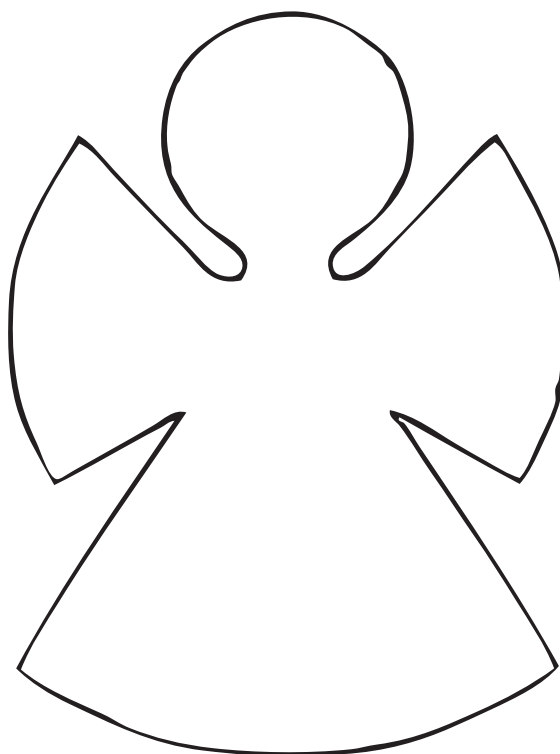
Do misyjnej kaplicy, którą odwiedzaliśmy, na niedzielną Mszę św. przychodziły siostry zakonne z dziećmi z pobliskiego sierocińca. Pewnego razu podszedł do mnie chłopczyk i mnie uściskał. Pierwszy raz go widziałam, dlatego zapytałam, kim jest. „Nie ważne, chciałem się tylko przytulić” – odpowiedział radośnie i pobiegł dalej.

Maryja, Królowa nieba i ziemi, zawsze nam towarzyszy, a my czasem jak ten chłopczyk, chcemy się do Niej przytulić, nabrać sił i pójść dalej.

Maryjo, umacniaj nas w drodze życia, na której mamy innym nieść Ewangelię Twojego Syna.

Zofia Sokołowska, misjonarka świecka

Załącznik do tajemnicy pierwszej radosnej

OBRZĘD PRZYJĘCIA DZIECI DO PAPIESKIEGO DZIEŁA MISYJNEGO

Drogie dzieci! Przez pewien czas przygotowywałyście się, aby teraz w sposób pełniejszy uczestniczyć w misyjnej działalności Kościoła. Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci, którego szeregi dzisiaj powiększycie, obejmuje swą troską dzieci z terenów misyjnych, które jeszcze nie znają Pana Jezusa i cierpią z powodu różnego rodzaju niesprawiedliwości, a także pracujących wśród nich misjonarzy.

W obecności swoich rodziców, rodzeństwa i wszystkich tu zgromadzonych powiedzcie, czy dobrowolnie i z ochotą podejmujecie się zadań, które stawia przed wami wasze Misyjne Dzieło.

CELEBRANS:

Czy chcecie pomagać dzieciom i misjonarzom na całym świecie?

DZIECI:

Chcemy.

CELEBRANS:

Skoro wyrażacie chęć niesienia tej szczególnej pomocy, pytam więc was: Czy chcecie codziennie modlić się za swoich rówieśników z krajów misyjnych nie znających jeszcze Pana Jezusa?

DZIECI:

Chcemy.

CELEBRANS:

Czy chcecie swoje dobre uczynki ofiarować w intencji tych dzieci i misjonarzy, którzy im głoszą Pana Jezusa?

DZIECI:

Chcemy.

CELEBRANS:

Czy chcecie część swoich drobnych oszczędności przeznaczać każdego miesiąca dla dzieci nie znających Pana Jezusa, głodnych, chorych, bezdomnych, nagich, opuszczonych i sprzedawanych w niewolę?

DZIECI:

Chcemy.

CELEBRANS:

Czy chcecie coraz więcej dowiadywać się o pracy misjonarzy i życiu waszych rówieśników przez czytanie czasopisma „Świat Misyjny”?

DZIECI:

Chcemy.

Drogie dzieci, Pan Jezus, któremu pragniecie służyć poprzez niesienie pomocy misjonarzom i dzieciom z krajów misyjnych, niech umocni wasze dobre postanowienia i udzieli swej łaski do wytrwania w nich. Amen.

Bóg w Trójcy Jedyny niech wspomaga rodziców tych dzieci i zebranych tutaj wiernych, aby swoją modlitwą, słowem i świadectwem życia pomagali wytrwać im w powziętych postanowieniach, a przez to stać się radością i nadzieją Kościoła misyjnego. Amen.

OFIARY PDMD

W roku 2015 polskie dzieci należące do Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci zebrały 1 865 899,11 zł

Ofiary z ich osobistych wyrzeczeń – 242 807,74 zł (z 39 diecezji)

Ofiary z I Komunii Świętej – 847 975,40 zł (z 38 diecezji)

Ofiary z „Kolędników Misyjnych” – 775 115,97 zł (z 40 diecezji)

Sekretariat Generalny PDMD w Rzymie wskazał projekty oraz kraje, do których zostały przekazane ofiary:

Algieria – 3 projekty

Angola – 4 projekty

Etiopia – 3 projekty

Madagaskar – 11 projektów

Saint Vincent i Grenadyny – 9 projektów

Bangladesz – 6 projektów

Indie – 12 projektów

Liban – 10 projektów

RAZEM – 58 projektów

STATYSTYKA MISYJNA

1. POLSCY MISJONARZE W ŚWIECIE

Dane Komisji Episkopatu ds. Misji z 1 czerwca 2017 r.

Polscy misjonarze na poszczególnych kontynentach

Na świecie pracuje 2007 polskich misjonarzy. Najwięcej, tak jak i w latach ubiegłych, posługuje w Afryce – 810. Liczba misjonarzy na tym kontynencie, w stosunku do ubiegłego roku, zmniejszyła się o 9 osób.

Kraje, w których już od wielu lat znajduje się najwięcej polskich misjonarzy, to: Kamerun – 118, Zambia – 73, Tanzania – 62, Madagaskar – 58, Demokratyczna Republika Konga – 42, Republika Południowej Afryki – 44, Rwanda – 41, Republika Środkowoafrykańska – 36 i Kenia – 33.

W Ameryce Południowej i Środkowej pracuje 784 misjonarzy i misjonek z Polski, o 13 mniej niż w roku ubiegłym. Krajami, w których jest najwięcej polskich misjonarzy, są: Brazylia – 250, Boliwia – 124, Argentyna – 118, Peru – 59, Ekwador – 43, Paragwaj – 38, Chile – 20, Meksyk – 17 oraz Wenezuela – 15.

W Ameryce Północnej jest 29 polskich misjonarzy. Najwięcej w Kanadzie – 15.

W Azji jest 327 polskich misjonarzy, o 9 mniej niż w roku poprzednim. Już od wielu lat najwięcej polskich misjonarzy pracuje w Kazachstanie – 108, Izraelu – 58, na Filipinach – 32, w Japonii – 29, na Tajwanie – 15, w Uzbekistanie – 13 i w Indonezji – 12.

W Oceanii pracuje 67 misjonarzy, o 1 mniej w stosunku do ubiegłego roku: większość w Papui Nowej Gwinei – 63.

Kontynent	Księża diecezjalni	Misjonarze świeccy	Siostry zakonne	Zakonnicy	Razem
Afryka	76	25	360	349	810
Ameryka Płd. i Środkowa	159	20	172	433	784
Ameryka Pn.	5	1	1	12	19
Azja	39	9	136	143	327
Oceania	12	1	8	46	67
Razem	291	56	677	983	2007

Nowi polscy misjonarze w 2017 r.

Nuncjusz apostolski w Polsce abp Salvatore Pennacchio 23 kwietnia 2017 r. w Gnieźnie nałożył krzyże misyjne misjonarkom i misjonarzom, którzy wyjadą ewangelizować w najdalszych zakątkach świata. Krzyże misyjne otrzymały 22 osoby: 8 księży diecezjalnych, 1 kleryk, 2 zakonników, 10 sióstr zakonnych, 1 osoba świecka.

11 z nich uda się do pracy misyjnej w Ameryce Południowej (Argentyna, Boliwia, Chile, Kuba, Peru, Wenezuela), 7 do Afryki (Kamerun, Republika Demokratyczna Konga, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Uganda), 3 siostry do pomocy duszpasterskiej na Ukrainie i 1 siostra do jednej z misji prowadzonych przez siostry szarytki.

Misjonarze pochodzą z archidiecezji: częstochowskiej, gnieźnieńskiej, krakowskiej, lubelskiej, poznańskiej, przemyskiej, warszawskiej oraz diecezji: kamieniecko-podolskiej na Ukrainie, łomżyńskiej, opolskiej, tarnowskiej, toruńskiej i zamojsko-lubaczowskiej.

Polscy biskupi misyjni

W szeregach polskich misjonarzy jest 24 biskupów: w Ameryce Płd. i Środkowej – 11, w Ameryce Północnej – 2, w Afryce – 6, w Azji – 2 i 3 w Papui Nowej Gwinei (Oceania).

Ameryka Płd. i Środkowa – 11

- bp Krzysztof Białasik SVD – Boliwia (diec. Oruro)
- bp Janusz Danecki OFM Conv – Brazylia (Campo Grande)
- bp Stanisław Dowłasiewicz OFM Conv – Boliwia (Santa Cruz de la Sierra)
- bp Jan Kot OMI – Brazylia (Ze-Doca)
- bp Bonifacy Antoni Rejmann OFM – Boliwia (Ñuflo de Chavez)
- bp Romuald Maciej Kujawski – Brazylia (Pampas)
- bp Marian Marek Piątek CSSR – Brazylia (Coari)
- bp Czesław Stanuła CSSR – Brazylia (Itabuna)
- bp Józef Słaby CSSR – Argentyna (prałatura terytorialna Esquel)
- bp Jan Wilk OFM Conv – Brazylia (Anapolis)
- bp Edward Zielski – Brazylia (Campo Maior)

Ameryka Północna – 2

- bp Wiesław Krótki OMI – Kanada (Churchill – Zatoka Hudsona)
- bp Wiesław Śpiewak CR – Bermudy (Hamilton na Bermudach)

Afryka – 6

- bp Eugeniusz Jureczko OMI – Kamerun (Yokadouma)
- bp Jan Ozga – Kamerun (Doumé-Abong-Mbang)
- bp Zygmunt Robaszkiewicz MSF – Madagaskar (Morombe)
- bp Stanisław Dziuba OSPPE – Republika Południowej Afryki (Umzimkulu)
- bp Adam Leszek Musiałek SCJ – Republika Południowej Afryki (De Aar)
- bp Tadeusz Kusy OFM – Republika Środkowoafrykańska (Bangui)

Azja – 2

- bp Tomasz Peta – Kazachstan (Astana)
- bp Jerzy Maculewicz OFM Conv – Uzbekistan (Taszkient)

Oceania – 3

- bp Józef Roszyński SVD – Papua Nowa Gwinea (Wewak)
- abp senior Wilhelm Kurtz SVD – Papua Nowa Gwinea (Madang)
- bp Dariusz Kałuża MSF – Papua Nowa Gwinea (Goroka)

2. STATYSTYKA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO NA ŚWIECIE

Z okazji Światowego Dnia Misyjnego, obchodzonego w tym roku w niedzielę 23 października po raz dziewięćdziesiąty, Agencja *Fides* prezentuje wybrane statystyki, aby ukazać panoramę Kościoła w świecie. Tabele pochodzą z „Rocznika Statystycznego Kościoła” (dane z 31 grudnia 2014 r.) i dotyczą jego członków, struktur duszpasterskich, a także działalności w dziedzinie zdrowia, pomocy społecznej i edukacji. W nawiasach podana jest zmiana względem roku poprzedniego – wzrost (+) lub spadek (-).

Ludność świata

Na dzień 31 grudnia 2014 r. liczba ludności wynosiła 7 160 739 000 – ze wzrostem o 66 941 000 względem roku poprzedniego. Wzrost dotyczył ponownie wszystkich kontynentów, za wyjątkiem Europy. Najmocniejszy wzrost dotyczył Azji (+ 37 349 000) i Afryki (+ 23 000 000), a następnie Ameryki (+ 8 657 000) i Oceanii (+ 649 000). W Europie natomiast liczba ludności spadła (- 2 714 000).

Katolicy

Na ten sam dzień 31 grudnia 2014 r. liczba katolików wynosiła 1 272 281 000 – ze wzrostem o 18 355 000 względem roku poprzedniego. Wzrost dotyczył wszystkich kontynentów za wyjątkiem Europy. Największy nastąpił, tak jak w minionym roku, w Afryce (+ 8 535 000) i w Ameryce (+ 6 642 000), a następnie w Azji (+ 3 027 000) i Oceanii (+ 208 000). W Europie natomiast liczba katolików zmalała o 57 000.

Procentowo liczba katolików wzrosła o 0,09% i wyniosła 17,77% ogółu ludności. Jeśli chodzi o poszczególne kontynenty, to odnotowano wzrost w Afryce (+ 0,38%), w Ameryce (+ 0,12%), w Azji (+ 0,05%), w Europie (+ 0,14%) i w Oceanii (+ 0,09%).

Liczba mieszkańców i katolików na jednego kapłana

Liczba mieszkańców przypadająca na jednego kapłana wzrosła o 130, osiągając 13 882. Podobnie jak w latach poprzednich, wzrost nastąpił w Ameryce (+ 79), Europie (+ 41) i Oceanii (+ 289), spadek zaś w Afryce (- 125) i w Azji (- 1100).

Liczba katolików przypadających na kapłana wzrosła ogółem o 41, dochodząc do 3060. Wzrost został odnotowany w Afryce (+ 73), Ameryce (+ 59), Europie (+ 22) i w Oceanii (+ 83), a spadek jedynie w Azji (- 27).

Jednostki administracji kościelnej i stacje misyjne

Liczba jednostek administracji kościelnej wzrosła o 9 względem roku poprzedniego, dochodząc do 2998 wraz z nowymi jednostkami utworzonymi w Afryce (+ 1), w Ameryce (+ 3), w Azji (+ 3) i w Europie (+ 2). Żadnej zmiany nie odnotowano w Oceanii.

Liczba stacji misyjnych z kapłanem wynosiła 1864 (o 7 mniej niż w roku poprzednim). Ich wzrost odnotowano w Afryce (+ 39) i w Europie (+ 2), zaś spadek w Ameryce (- 35), w Azji (- 8) i w Oceanii (- 5). Liczba stacji misyjnych bez kapłana ogółem wzrosła o 2703 i osiągnęła 136 572. Wzrost dotyczył Afryki (+ 1151), Ameryki (+ 2891) i Oceanii (+ 115), spadek zaś Azji (- 1452) i Europy (- 2).

Biskupi

Liczba biskupów wzrosła o 64, osiągając ogółem 5237. Ponownie wzrosła zarówno liczba biskupów diecezjalnych, jak i liczba biskupów zakonnych. Liczba biskupów diecezjalnych wynosiła 3992 (o 47 więcej niż w roku poprzednim), a biskupów zakonnych 1245 (+ 17).

Wzrost liczby biskupów diecezjalnych dotyczył, jak w roku poprzednim, wszystkich kontynentów: Ameryki (+ 20), Azji (+ 9), Afryki (+ 1) i Europy (+ 18), za wyjątkiem Oceanii (- 1). Liczba biskupów zakonnych wzrosła wszędzie: w Afryce (+ 5), w Ameryce (+ 2), w Azji (+ 3), w Europie (+ 6) i w Oceanii (+ 1).

Kapłani

Ogólna liczba kapłanów na świecie wzrosła o 444 w stosunku do poprzedniego roku, osiągając 415 792. Kontynentem, na którym ponownie odnotowano spadek, jest Europa (- 2564). Mniejszy spadek obserwujemy w Ameryce (- 123) i Oceanii (- 86), podczas gdy wzrost dotyczył Afryki (+ 1089) i Azji (+ 2128).

Liczba kapłanów diecezjalnych wzrosła ogółem o 765, dochodząc do 281 297, ze wzrostem w Afryce (+ 1023), Ameryce (+ 810) oraz Azji (+ 848). Spadek znowu dotyczył Europy (- 1914), do której dołączyła Oceania (- 2). Liczba kapłanów zakonnych natomiast zmalała ogółem o 321 i wynosiła 134 495. W ostatnich trzech latach tendencje wzrostowe były w Afryce (+ 66) i w Azji (+ 1280), podczas gdy spadki dotyczyły Ameryki (- 933), Europy (- 650) i Oceanii (- 84).

Diakoni stali

Liczba diakonów stałych w świecie wzrosła o 1371 i ogółem wynosiła 44 566. Po raz kolejny największy wzrost był w Ameryce (+ 965) i w Europie (+ 311), a następnie w Afryce (+ 25), Azji (+ 65) i Oceanii (+ 5).

Ogólna liczba diakonów stałych diecezjalnych wynosiła 43 954, ze wzrostem o 1304. Zwyżka dotyczyła wszystkich kontynentów: Afryki (+ 8), Ameryki (+ 971), Azji (+ 36), Europy (+ 285) i Oceanii (+ 4). Ogólna liczba diakonów stałych zakonnych wynosiła 612, ze wzrostem o 67 względem raportu z poprzedniego roku. Wzrost dotyczył Afryki (+ 17), Azji (+ 29), Europy (+ 26) i Oceanii (+ 1), spadek zaś jedynie Ameryki (- 6).

Bracia zakonni i siostry zakonne

Ogólna liczba braci zakonnych zmalała o 694 i wynosiła 54 559. Wzrost dotyczył Afryki (+ 331) i Azji (+ 66), a spadek Ameryki (- 362), Europy (- 653) i Oceanii (- 76).

Potwierdziła się również tendencja spadkowa liczby sióstr zakonnych, których liczba wyniosła 682 729. Zwyżka ponownie dotyczyła Afryki (+ 725) i Azji (+ 604), a spadek Ameryki (- 4242), Europy (- 7733) i Oceanii (- 200).

Instytuty świeckie

Liczba członków męskich instytutów świeckich wynosiła 654 – zmalała o 58 osób, prawie o tyle samo co w roku poprzednim. Na poziomie kontynentalnym odnotowano wzrost ponownie jedynie w Afryce (+ 2), natomiast spadek w Ameryce (- 13), Azji (- 16) i w Europie (- 31). W Oceanii liczba nie uległa zmianie.

Liczba członkiń żeńskich instytutów świeckich wzrosła o 243 osoby, dając ogółem 24 198 członków. Ich liczba wzrosła w Azji (+ 44) i w Europie (+ 515), zmalała natomiast w Afryce (- 7), w Ameryce (- 306) i w Oceanii (- 3).

Misjonarze świeccy i katecheci

Liczba misjonarzy świeckich wynosiła 368 520, a zatem wzrosła o 841. Wzrost dotyczył Afryki (+ 9), Europy (+ 6806) i Oceanii (+ 41). Ich liczba natomiast zmalała w Ameryce (- 5596) i w Azji (- 419).

Liczba katechetów wzrosła ogółem o 107 200 i wyniosła 3 264 768. Znaczny wzrost dotyczył ponownie Afryki (+ 103 084), Azji (+ 6862) i Oceanii (+ 271). Spadki natomiast dotyczyły Ameryki (- 2814) i Europy (- 203).

Klerycy seminariów wyższych

W omawianym roku znów spadła liczba kleryków wyższych seminariów diecezjalnych i zakonnych, dokładnie o 1312, dając ogółem liczbę

116 939. Wzrost, podobnie jak w roku poprzednim, dotyczył jedynie Afryki (+ 636), podczas gdy liczba kleryków wyższych seminariów zmalała w Ameryce (- 676), Azji (- 635), Europie (- 629) i Oceanii (- 8).

Liczba kleryków wyższych seminariów diecezjalnych wynosiła 70 301 (- 1236 względem poprzedniego roku), a kleryków wyższych seminariów zakonnych 46 638 (- 76). Wzrost liczby kleryków diecezjalnych dotyczył jedynie Afryki (+ 222), podczas gdy spadek odnotowano w Ameryce (- 594), Azji (- 373), Europie (- 471) i Oceanii (- 20). Spadek liczby kleryków zakonnych nastąpił na trzech kontynentach: w Ameryce (- 82), Azji (- 262) i Europie (- 158), natomiast wzrost w Afryce (+ 414) i Oceanii (+ 12).

Klerycy seminariów niższych

Ogólna liczba kleryków seminariów niższych, diecezjalnych i zakonnych, wzrosła o 1014 osób i wyniosła 102 942. Wzrost odnotowano na wszystkich kontynentach, za wyjątkiem Oceanii (- 42): w Afryce (+ 487), w Ameryce (+ 1), Azji (+ 174) i w Europie (+ 394).

Ogólna liczba kleryków seminariów niższych diecezjalnych wynosiła 78 489 (- 67), a zakonnych 24 453 (+ 1081). Pośród kleryków seminariów niższych diecezjalnych odnotowano spadek w Ameryce (- 47), Azji (- 668) i Oceanii (- 37), wzrost natomiast w Afryce (+ 291) i Europie (+ 394).

Liczba kleryków seminariów niższych zakonnych wzrosła w Afryce (+ 196), Ameryce (+ 48) i Azji (+ 842), a zmalała w Oceanii (- 5) i pozostała stabilna w Europie.

Instytucje oświatowe i wychowawcze

W dziedzinie oświaty i wychowania Kościół katolicki kieruje w świecie 73 580 przedszkolami dla 7 043 634 dzieci, 96 283 szkołami podstawowymi dla 33 516 860 uczniów oraz 46 339 szkołami średnimi dla 19 760 924 uczniów. Natomiast w katolickich szkołach wyższych uczą się 2 477 636 młodych ludzi, a na uniwersytetach studiuje 2 719 643 studentów.

Ośrodki charytatywne i ośrodki pomocy

Ośrodki charytatywne i ośrodki pomocy, kierowane przez Kościół, obejmowały: 5158 szpitali, najwięcej w Ameryce (1501) i Afryce (1221); 16 523 przychodnie, głównie w Afryce (5230), Ameryce (4667) i Azji (3584); 612 leprozoriów, głównie w Azji (313) i w Afryce (174); 15 679 domów dla osób starszych, chronicznie chorych i niepełnosprawnych, najwięcej w Europie (8304) i Ameryce (3726); 9492 sierocińce, większość w Azji (3859); 12 637 świetlic dla dzieci, najwięcej w Azji (3422) i Ameryce (3477); 14 576 poradni małżeńskich, w dużej mierze w Ameryce (5634) i w Europie (5670); 3782 centra edukacji i reedukacji społecznej oraz 37 601 innych instytucji.

Jednostki administracji kościelnej podlegające Kongregacji Ewangelizacji Narodów (terytoria misyjne)

Ogólna liczba terytoriów misyjnych podlegających Kongregacji Ewangelizacji Narodów na 4 października 2016 r. wynosiła 1108, a zatem zmalała o 3 terytoria względem ubiegłego roku. Większość z nich znajduje się w Afryce (508) i Azji (480). Kolejne miejsca zajmuje Ameryka (74) i Oceania (46).

Kontynent	AD	D	OT	WA	PA	M	AA	OP	OGÓŁEM
Afryka	92	388	-	22	2	1	-	3	508
Ameryka	7	21	-	43	1	2	-	-	74
Azja	76	342	1	17	34	3	5	2	480
Oceania	11	31	-	-	1	2	-	1	46
OGÓŁEM	186	782	1	82	38	8	5	6	1108

Legenda: archidiecezje (AD), diecezje (D), opactwa terytorialne (OT), wikariaty apostołskie (WA), prefektury apostołskie (PA), misje *sui iuris* (M), administracje apostołskie (AA), ordynariaty polowe (OP).

Tabele statystyczne

Opracowane przez Agencję *Fides* dane są wyciągiem z ostatniego „Rocznika Statystycznego Kościoła”. W nawiasach zaznaczono zmiany – wzrost (+) lub spadek (-) – względem roku poprzedniego.

Ludność świata – katolicy

Kontynent	Ludność	Katolicy	Procent katolików
Afryka	1 112 948 000 (+ 23 000 000)	214 759 000 (+ 8 535 000)	19,30% (+ 0,38)
Ameryka	973 493 000 (+ 8 657 000)	620 512 000 (+ 6 642 000)	63,74% (+ 0,12)
Azja	4 319 384 000 (+ 37 349 000)	139 829 000 (+ 3 027 000)	3,24% (+ 0,05)
Europa	716 281 000 (- 2 714 000)	287 096 000 (- 57 000)	40,08% (+ 0,14)
Oceania	38 633 000 (+ 649 000)	10 085 000 (+ 208 000)	26,12% (+ 0,09)
Ogółem	7 160 739 000 (+ 66 941 000)	1 272 281 000 (+ 18 355 000)	17,77% (+ 0,09)

Liczba mieszkańców/katolików przypadająca na jednego kapłana

Kontynent	Liczba mieszkańców na kapłana	Liczba katolików na kapłana
Afryka	25 934 (- 125)	5 004 (+ 73)
Ameryka	7 915 (+ 79)	5 045 (+ 59)
Azja	46 071 (- 1 100)	2 198 (- 27)
Europa	3 944 (+ 41)	1 581 (+ 22)
Oceania	8 333 (+ 289)	2 175 (+ 83)
Ogółem	13 882 (+ 130)	3 060 (+ 41)

Jednostki administracji kościelnej i stacje misyjne

Kontynent	Jednostki administracji kościelnej	Stacje misyjne z kapłanem	Stacje misyjne bez kapłana
Afryka	537 (+ 1)	593 (+ 39)	76 656 (+ 1 151)
Ameryka	1 087 (+ 3)	414 (- 35)	19 126 (+ 2 891)
Azja	537 (+ 3)	755 (- 8)	39 929 (- 1 452)
Europa	756 (+ 2)	70 (+ 2)	103 (- 2)
Oceania	81 (=)	32 (- 5)	758 (+ 115)
Ogółem	2 998 (+ 9)	1 864 (- 7)	136 572 (+ 2 703)

Biskupi

Kontynent	Biskupi ogółem	Biskupi diecezjalni	Biskupi zakonni
Afryka	711 (+ 6)	510 (+ 1)	201 (+ 5)
Ameryka	1 958 (+ 22)	1 405 (+ 20)	553 (+ 2)
Azja	792 (+ 12)	593 (+ 9)	199 (+ 3)
Europa	1 645 (+ 24)	1 401 (+ 18)	244 (+ 6)
Oceania	131 (=)	83 (- 1)	48 (+ 1)
Ogółem	5 237 (+ 64)	3 992 (+ 47)	1 245 (+ 17)

Kapłani

Kontynent	Kapłani ogółem	Kapłani diecezjalni	Kapłani zakonni
Afryka	42 915 (+ 1 089)	29 702 (+ 1 023)	13 213 (+ 66)
Ameryka	122 989 (- 123)	84 213 (+ 810)	38 776 (- 933)
Azja	63 610 (+ 2 128)	36 479 (+ 848)	27 131 (+ 1 280)
Europa	181 642 (- 2 564)	128 155 (- 1 914)	53 487 (- 650)
Oceania	4 636 (- 86)	2 748 (- 2)	1 888 (- 84)
Ogółem	415 792 (+ 444)	281 297 (+ 765)	134 495 (- 321)

Diakoni stali

Kontynent	Diakoni stali ogółem	Diakoni stali diecezjalni	Diakoni stali zakonni
Afryka	452 (+ 25)	400 (+ 8)	52 (+ 17)
Ameryka	28 907 (+ 965)	28 727 (+ 971)	180 (- 6)
Azja	303 (+ 65)	237 (+ 36)	66 (+ 29)
Europa	14 510 (+ 311)	14 201 (+ 285)	309 (+ 26)
Oceania	394 (+ 5)	389 (+ 4)	5 (+ 1)
Ogółem	44 566 (+ 1 371)	43 954 (+ 1 304)	612 (+ 67)

Bracia zakonni i siostry zakonne

Kontynent	Bracia zakonni	Siostry zakonne
Afryka	8 758 (+ 331)	70 608 (+ 725)
Ameryka	15 636 (- 362)	177 605 (- 4 242)
Azja	11 921 (+ 66)	170 366 (+ 604)
Europa	16 788 (- 653)	256 137 (- 7 733)
Oceania	1 456 (- 76)	8 013 (- 200)
Ogółem	54 559 (- 694)	682 729 (- 10 846)

Członkowie instytutów świeckich

Kontynent	Członkowie męskich instytutów świeckich	Członkowie żeńskich instytutów świeckich
Afryka	81 (+ 2)	910 (- 7)
Ameryka	226 (- 13)	5 399 (- 306)
Azja	48 (- 16)	1 886 (+ 44)
Europa	298 (- 31)	15 963 (+ 515)
Oceania	1 (=)	40 (- 3)
Ogółem	654 (- 58)	24 198 (+ 243)

Misjonarze świeccy, katecheci

Kontynent	Misjonarze świeccy	Katecheci
Afryka	7 235 (+ 9)	506 078 (+ 103 084)
Ameryka	314 890 (- 5 596)	1 819 202 (- 2 814)
Azja	31 915 (- 419)	377 111 (+ 6 862)
Europa	14 350 (+ 6 806)	547 973 (- 203)
Oceania	130 (+ 41)	14 404 (+ 271)
Ogółem	368 520 (+ 841)	3 264 768 (+ 107 200)

Klerycy seminariów wyższych – diecezjalnych i zakonnych

Kontynent	Klerycy seminariów wyższych ogółem	Klerycy seminariów wyższych diecezjalnych	Klerycy seminariów wyższych zakonnych
Afryka	28 528 (+ 636)	19 173 (+ 222)	9 355 (+ 414)
Ameryka	33 985 (- 676)	22 897 (- 594)	11 088 (- 82)
Azja	34 469 (- 635)	15 958 (- 373)	18 511 (- 262)
Europa	18 945 (- 629)	11 649 (- 471)	7 296 (- 158)
Oceania	1 012 (- 8)	624 (- 20)	388 (+ 12)
Ogółem	116 939 (- 1 312)	70 301 (- 1 236)	46 638 (- 76)

Klerycy seminariów niższych – diecezjalnych i zakonnych

Kontynent	Klerycy seminariów niższych ogółem	Klerycy seminariów niższych diecezjalnych	Klerycy seminariów niższych zakonnych
Afryka	53 339 (+ 487)	46 593 (+ 291)	6 746 (+ 196)
Ameryka	14 008 (+ 1)	10 096 (- 47)	3 912 (+ 48)
Azja	25 646 (+ 174)	15 933 (- 668)	9 713 (+ 842)
Europa	9 747 (+ 394)	5 726 (+ 394)	4 021 (=)
Oceania	202 (- 42)	141 (- 37)	61 (- 5)
Ogółem	102 942 (+ 1 014)	78 489 (- 67)	24 453 (+ 1 081)

Szkoły i uczniowie

	Przedszkola	Dzieci w przedszkolach	Szkoły podstawowe	Uczniowie szkół podstawowych	Szkoły średnie	Uczniowie szkół średnich	Uczniowie szkół wyższych	Studenci uniwersytetów
Afryka	18 200	1 688 564	38 162	17 013 610	13 564	5 675 930	94 973	107 601
Ameryka	16 408	1 455 721	21 915	6 414 488	11 516	4 229 228	791 626	1 820 117
Azja	13 788	1 889 319	16 078	6 334 576	10 898	5 749 826	1 297 057	398 603
Europa	23 940	1 954 736	16 158	3 040 311	9 664	3 670 962	284 318	363 170
Oceania	1 244	55 294	3 970	713 875	697	434 978	9 662	30 152
Ogółem	73 580	7 043 634	96 283	33 516 860	46 339	19 760 924	2 477 636	2 719 643

Ośrodki zdrowia, pomocy społecznej i charytatywne

Kontynent	Szpitala	Przychodnie	Domy dla osób starszych, chronicznie chorych, niepełnosprawnych	Sierocinice	Świetlice dla dzieci	Poradnie małżeńskie	Centra edukacji i reedukacji	Inne ośrodki
Afryka	1 221	5 230	648	1 120	2 996	2 088	213	2 044
Ameryka	1 501	4 667	3 726	2 227	3 477	5 634	1 603	15 363
Azja	1 159	3 584	2 564	3 859	3 422	928	696	4 391
Europa	1 042	2 485	8 304	2 173	2 606	5 670	1 158	15 624
Oceania	235	557	437	113	136	256	112	179
Ogółem	5 158	16 523	15 679	9 492	12 637	14 576	3 782	37 601

